ТЕРИМ АГРЕГАТЛАРИ УНУМЛИ ИШЛАСИН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 216 (13.478).
22 СЕНТЯБРЬ 1966 йил
ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

◆ Ўртоқ механизатор! Терим суръатининг ошиши асосан сенга боғлиқ.

◆ Машинанинг қувватидан тўла фойдалан, уни тўхтовсиз ишлат.

◆ *Машинани созлашга алоҳида эътибор бер, унинг бекор туришига йўл қўйма.*

◆ Машинада терилган пахта юқори сифатли бўлишини таъминла.

Республикамиз жанубида, Сурхон воҳасида машина терими кун сайин қизғин тус оляпти. Шўрчи районидаги Энгельс номли колхоз гвардиячилари ҳам етиштирилган ҳосилни тезроқ саранжом-саришталаб олиш иштиёқида далаларда жавлон уряптилар. Механик-ҳайдовчилар ким ўзарга пахта териб, нормани ошириб бажаришяпти. Улар ўртасидаги мусобақада айниқса коммунист Алмурод Ёқубов пешқадамлик қилмоқда. Моҳир механизатор кунда машина бункеридан 6-8 тонна пахта тўкяпти. У сентябрь ойининг дастлабки ўн кунлигида 75 тонна пахта терди.

Сиз чапдаги суратда мавсумда 250 тонна «оқ олтин» теришга аҳд қилган илғор механик-ҳайдовчи Алмурод Ёқубовни кўриб турибсиз. А. Ким фотоси.

◆ ● ◆

Пахтакорлар карвон-карвон ҳосил билан тайёрлов пунктлари ходимларини шошириб қўйдилар. «Зангори кема»лар кенг пахтазорлар узра гуруллай бошлагач, терим суръатига қанот боғланди, пахта хирмонларга сиғмай қолди. Оққўрғон райони хўжаликларида ҳам худди шундай. Пунктга «оқ олтин» ортиб келаётган машиналар кети узилмайди. Бу ерда эрталабдан кечгача ҳаёт қайнар булоқдай мавж уради.

Фотомухбир А. Абалян яқинда шу пунктда бўлиб, пахтанинг лентали транспортёрлар орқали бунтларга узатилаётганлигини суратга олган (ўнгдаги сурат).

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

Адан Абдулла Усмон Н. В. Подгорний ҳузурида бўлди

Сомали Республикасининг Президенти Адан Абдулла Усмон 20 сентябрда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ҳузурида бўлди.

Н. В. Подгорний билан Адан Абдулла Усмон ўртасидаги суҳбат самимий дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

СОМАЛИ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАРАФИГА

СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Ҳукумати Сомали Республикасининг Президенти Адан Абдулла Усмон шарафига 20 сентябрда Катта Кремль саройида нонушта зиёфат бердилар.

Сафарда Адан Абдулла Усмонга ҳамроҳ бўлган кишилар, шунингдек Сомали Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Усмон Аҳмад Ҳассан ҳам зиёфатда ҳурматли меҳмон билан бирга бўлишди.

Совет томонидан зиёфатда Г. И. Воронов, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Д. С. Коротченко ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Нонушта зиёфат вақтида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний меҳмонларга қарата нутқ сўзлади.

Сомали Республикаси Президенти Адан Абдулла Усмон жавоб нутқи сўзлади. (ТАСС).

Кремлда Совет—Сомали музокаралари

21 сентябрда Кремлда Совет—Сомали музокаралари бўлиб ўтди.

Совет томонидан музокараларда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва бошқа кишилар қатнашдилар.

Сомали томонидан музокараларда Сомали Республикаси Президенти Адан Абдулла Усмон ва унинг ҳамроҳлари иштирок этдилар.

Дўстона вазиятда ўтган музокаралар вақтида Совет—Сомали муносабатларини янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи муҳим халқаро масалалар юзасидан фикр алмашинди. (ТАСС).

ПЛАН—10 ИШ КУНИДА

Ҳосил қанча тез йиғиштириб олинса пахтакор учун шунча яхши, у ҳосилни илиқ-иссиқ кунларда саранжомлаб олади, қиш-қировли кунларда пахта терaман деб лой ва муз чангаллаб овора бўлмайди, жони қийналмайди. Ахир, эрта баҳордан то кузгача тиним билмай меҳнат қилган одамлар икки-уч ой дам олиши ҳам керакда. Бундан ташқари, пахта қанча тез териб олинса, нобудгарчилик шунча кам бўлади. Яна сентябрь ва октябрда терилган пахтани юқори сортга сотиш мумкин. Бундан ҳам давлат катта фойда кўради, чунки биринчи сортли пахтадан сифатли тола олинади, ҳам пахтакор ва механизаторларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш имконияти вужудга келади.

Деҳқонимиз — биламиз, илгари терим мавсуми январь ойигача чўзилган йиллар ҳам бўлган. Эндиликда қўлимизда оғиримизни енгил қиладиган машиналар бор. Машина бўлганда ҳам жуда яхши, ақлли машиналар. Агар унинг тилини билиб ишлатсанг, кўп нарсанинг уддасидан чиқади, юкинг ерда қолмайди. Терим машиналаридан тўғри фойдаланиб, уларни унумли ишлатиб, ҳосил йиғим-теримини бир-бир ярим ой ичида тўла туғаллаш мумкин. Бунга эришаётган хўжаликлар, ҳатто районлар кўп.

Бригадамиз коллективи бултур даладаги ҳосилнинг ҳаммасини сентябрь ойи ичида тўла йиғиштириб олган эди. План 17 иш кунида бажарилди. Ҳосилнинг кўп қисми машинада териб олингани туфайли бир центнер пахтанинг таннархи 17 сўмга тўғри келди. Ҳар бир ишчи ҳисобига 14,5 тоннадан пахта етиштирилди. Ҳосилдорлик бир йилда гектар бошига 4,5 центнер ошиб, 38,5 центнерга етди. Мен ўзим машина бункеридан 144 тонна пахта тўкдим.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш, айниқса ҳосил йиғим-теримини кенг машиналаштириш деҳқонга қандай фойда беришини биздан сўранг. Машина жон роҳати эканлигини кўп йиллардан буён ўз тажрибамизда кўриб келяпмиз. Ҳосилдорликнинг ортиши ҳам, даромаднинг кўпайиши ҳам комплекс механизациянинг мевасидир.

Мен 22 йилдан бери тракторчилик қиламан. 8 йилдан буён комплекс механизациялашган бригадага раҳбарлик қилиб келяпман. 12 йилдан бери машинада пахта теряпман. Илгарилари ҳозир биз деҳқончилик қилаётган ерларда 15-18 центнерлик ҳосил энг юқори кўрсаткич ҳисобланарди. Албатта, у вақтда пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган ишларнинг кўпчилик қисми қўл кучи билан бажариларди, деҳқончилик маданияти тубан эди.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш йўлига қатъий кириб олганимиздан буён ўтган давр мобайнида ҳар гектар ердан олинаётган ҳосилнинг миқдори икки баравардан зиёд ошди. Бунинг устига, етиштираётган пахтамизнинг сифати йил сайин яхшиланиб боряпти, унинг таннархи тобора арзонлашяпти, бинобарин даромадимиз кўпайиб бормоқда. Хулоса қилиб айтганда, комплекс механизация ҳам давлатга, ҳам деҳқонларга жуда катта фойда келтиряпти.

Ҳозир бригадамиздаги ҳар бир ишчининг ўртача ойлик иш ҳақи 140 сўмга тўғри келяпти. Бултур ишчиларимиз асосий меҳнат ҳақларининг ҳар 100 сўми ҳисобига 74 сўмдан қўшимча мукофот олдилар. Бунга белгиланган ишлаб чиқариш планларини тўла ва ошириб бажариш, давлатга пландагидан ташқари кўплаб пахта сотиш, меҳнат ва маблағ сарфларини, ёнилғи ва мойлаш материалларини имкони борича кўпроқ тежаш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш туфайли эришилди.

Бу йил ҳосилимиз ҳар йилдагидан ҳам мўл бўлди. Август ойининг ўрталарида тўпланган ҳосилни чамалаб кўрганимизда, 10 гектар майдоннинг ҳар гектарида 50 центнердан, қолган 49 гектар майдоннинг ҳар гектарида эса 40 центнер атрофида ҳосил борлиги аниқланди. Ўшанда ҳар гектар ерда 97 минг тупдан кўчат сақлаб қолишга эришганлигимиз маълум бўлди. Ҳар туп ғўзада 18 тагача тўқ кўсак санадик. Лекин шунга қарамай, ғўза парваришини тўхтатиб қўймадик, уни ҳосил йиғим-терими бошлангунга қадар давом эттирдик.

Тўққизинчи сентябрда барча майдондаги ғўзага самолёт билан дори септириб, дефолиацияни бир кунда тамомладик. 9 кун деганда ғўзанинг барги текис тўкилди. Кўсакларнинг 70 проценти очилгач, иккита «зангори кема» билан теримни бошладик. Биринчи теримнинг ўзидаёқ ҳар гектар ердан 28-30 центнердан пахта йиғиштириб оляпмиз. Ҳар бир машина билан кунига 5-6 тоннадан пахта теріляпти. Давлатга пахта сотиш йиллик планини 10 иш кунида бажаришни мўлжаллаб турибмиз. Етиштирилган барча ҳосилни эса 15 октябрга қолдирмай йиғиштириб оламиз.

Биз бу йил бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобига 16 тоннадан пахта етиштириш ва давлатга ҳаммаси бўлиб 240 тонна пахта сотиш, бир центнер пахтанинг таннархини 15 сўмга тўғри келтириш мажбуриятини олганмиз. Ҳосилдорлик гектар бошига камида 40 центнерга етишини таъминлаймиз. Ўзим мавсумда машина билан 200 тонна пахта териш ҳаракатидаман.

Тошкентдан шахсан менинг номимга «Ўзбекистон» маркали янги тўрт қаторли машина жўнатилибди. У шу ҳафтанинг ичида етиб келса керак. Маълумки, бу машина жуда серунум, айни вақтда нозик ва мураккаб механизм ҳисобланади. Мен унинг қувватидан бутун мавсум давомида тўла фойдаланиб, унумли ишлатиш учун ҳаракат қиламан. Зиммамизга олган мажбуриятни тўла бажариш учун қўлимиздан келган ҳамма чорани кўрамиз.

Ю. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон районидаги Жданов номли совхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

УЛКАН ХИРМОНГА

Республика областларида пахта тайёрлаш ва ғўзани дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида 1966 йил 21 сентябрга бўлган маълумот планга нисбатан процент ҳисобида

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан буён, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун — мавсум бошидан буён, олтинчи стун — дефолиация қилинган майдонлар

Қашқадарё	2,59	44,00	5,19	24,54	100,12
Сурхондарё	2,25	25,65	2,60	13,47	123,85
Тошкент	3,71	23,72	4,68	25,51	129,70
Бухоро	1,98	23,07	2,20	8,18	93,38
Фарғона	2,05	21,96	2,08	8,45	107,82
Андижон	1,80	20,59	1,18	4,89	99,43
Самарқанд	2,15	17,29	1,85	5,39	103,56
ҚҚ АССР	1,37	11,44	0,45	1,31	117,35
Хоразм	1,22	9,50	0,19	0,60	103,01
Сирдарё	1,17	5,13	1,40	3,46	141,03

● Терим суръатини кун сайин эмас, балки соат сайин оширадиган пайт келди. Худди шундай қилаётган Тошкент областининг азамат пахтакорлари сводкада учинчи ўринга чиқиб олдилар. Улар лочинга хос парвоз этиб, аввал Хоразм, Самарқанд областлари ва Қорақалпоғистон Автоном республикасини, сўнг Андижон ва Фарғона областларини қувиб ўтган эдилар. Мана, ҳозир Бухоро областини ҳам орқада қолдириб кетдилар.

● **Пойтахт области ўтган куни яна ҳаммадан кўп — йиллик планнинг 3,71 проценти миқдорида пахта тайёрлади. Аммо йиллик топшириқни бажаришда биринчи ўринда бораётган, кейинги кунларда ҳаммадан кўп пахта терган тошкентлик механизаторлар 20 сентябрда биринчиликни планга нисбатан 5,19 процент пахта терган қашқадарёлик ҳамкасбларига бериб қўйдилар.**

● Ҳар бир колхоз, совхоз, бўлим ва бригадада ишни тўғри ташкил этиб, бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўпроқ пахта терилиши ва тайёрланишига эришмоқ зарур. Қолоқлар илғорларга тенглашиш учун ҳаракат қилсин. 3 миллион 750 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмонимиз тезроқ қад кўтариши учун курашга ҳамма бирдек ҳисса қўшсин.

Спартакиада штаби тузилди

1967 йилда СССР халқларининг ёзги спартакиадасини ўтказиш ташкилот комитети

СССР халқларининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган 4-ёзги спартакиадасига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ишига раҳбарлик қилиш учун Мазуров К. Т. (раис), Азимов С. О., Бегматова С., Булгаков А. А., Бультрикова Б., Гетман А. Л., Грен А. К., Диржинскайте-Пилюшенко Л. Ю., Зубков И. А., Каменский В. Г., Каримова М., Коробчану А. В., Кочемасов В. И., Краснов Н. Ф., Круминя В. М., Машин Ю. Д. (раис ўринбосари), Месяцев Н. Н., Назарова Х., Павлов С. П., Пеньковский В. А., Прокофьев М. А., Промислов В. Ф., Романов Н. Н., Сизов А. А., Сирадзе В. М., Степанян Л. А., Тоирова, Т. А., Тронько П. Т. ўртоқлардан иборат составда ташкилот комитети тузилди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Мутахассислар тайёрлаш, Ватан архитектурасини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва Москва архитектура институти бунёд этилган куннинг юз йиллиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 21 сентябрдаги фармонига мувофиқ, шу институт ходимларидан 50 кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ С. Зиёмовни Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик министри қилиб тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Сирож **Зиёмов** Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик министри қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 21 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

ПАХТА ФРОНТИДАН РАПОРТЛАР

25 БРИГАДА МАРРАГА ЕТДИ

Қашқадарё области пахтакорлари терим суръатини кун сайин оширмоқдалар. Илғор бригадалардан ғалаба рапортлари кетма-кет келмоқда.

Ғузор районидаги Ленин номли колхознинг уста пахтакор М. Эшдавлатов бошлиқ бригадаси аъзолари республикада биринчи бўлиб йиллик планни бажарганликлари тўғрисида 13 сентябрда рапорт берган эдилар. Уларнинг кетидан шу колхоздан Э. Бозоров бошлиқ бригада маррага етди. 20 сентябргача эса областда йиллик планини муддатидан олдин адо этган бригадалар сони 25 га етди. Буларнинг кўпи комплекс механизациялашган бригадалар бўлиб, улар «зангори кема»ларни ишга солиш натижасида планни 3-5 иш кунида бажардилар. Масалан, Қарши районидаги Энгельс номли колхоздан А. Каримов, «Партия XX съезди» совхозидан Р. Бабалов ўртоқлар бошлиқ бригадалар олти иш кунида, Қамаши районидаги «Фарғона» совхозидан У. Очилов, Э. Жўраев, Ч. Маматов, М. Абдураҳимов, Н. Норчаев, Ю. Холмўминов, Ж. Темиров, Ж. Холдоров ўртоқлар бошлиқ бригадалар машиналарни группа-группа қилиб ишлатишлари туфайли 3-4 иш кунида маррага етдилар.

ЯНА 18 ЦЕНТНЕРДАН

Навоий, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). Свердлов номли колхознинг Бекпўлат Бердиев бошлиқ звеноси пахтакорлари гектаридан 22 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариб, районда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Теримчилардан уч киши ҳозирдаёқ мавсум нормасини ошириб адо этди. Звено пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, гектаридан яна 18 центнердан пахта олишга сўз бердилар.

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети пахта териш ва давлатга сотиш бўйича республика областлари, районлари ва совхозлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг сентябрь ойи иккинчи ўн кунлигидаги якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент областига** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **М. Абдураззоқов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Э. Шайхов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Б. Тошхўжаев**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **И. Ли**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **С. Нишонбоев**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **М. Мамонтов**) берилди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 23,72 процент, машина терими планини 25,51 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашда 23,09 процент ва машина теримида 25,38 процент ўсишни таъминлаган. Байроқ Сурхондарё областидан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ **Қашқадарё областида** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **С. Асомов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **И. Жалилов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. Муртазоев**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Ф. Раҳмонов**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **М. Эргашев**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Н. Рижов**) қолдирилди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 44,0 процент, машина терими планини 24,54 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашда 20,38 процент ва машина теримида 24,54 процент ўсишни таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқ Тошкент областининг **Оққўрғон районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **С. Тоиров**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **И. Юнусов**, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **А. Сопиназаров**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. Хўжақулов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **В. Рогачев**) берилди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 28,97 процент, машина терими планини 35,80 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашда 28,97 процент ва машина теримида 35,80 процент ўсишни таъминлаган. Байроқ Ғузор районидан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ Қашқадарё областининг **Яккабоғ районида** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Т. Чориев**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Х. Файзиев**, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **М. Бекмуҳамедов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Ш. Ҳамидов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **И. Файзиев**) қолдирилди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 58,42 процент, машина терими планини 36,27 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашда 23,85 процент ва машина теримида 36,27 процент ўсишни таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқ Тошкент областидаги **«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозига** (совхоз директори ўртоқ **З. Мақсумов**, партия комитетининг секретари ўртоқ **Х. Ғафуров**, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **А. Алиев**) берилди. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 28,39 процент, машина терими планини 37,06 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашда 28,39 процент ва машина теримида 37,06 процент ўсишни таъминлаган. Байроқ Сурхондарё областидаги Абдулла Набиев номли совхоздан олиб берилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

К. Турсуналиев ва К. Ҳасановни Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Хизмат вазифасини ўтаган вақтда кўрсатган мардликлари ва фидокорликлари учун қуйидаги марҳум темир йўлчилар мукофотлансин.

Меҳнат Қизил байроқ ордени билан

1. **Турсуналиев** Комилжон — Ўрта Осиё темир йўли Андижон йўл дистанциясининг йўл обходчиги.
2. **Ҳасанов** Кави — Ўрта Осиё темир йўли Андижон йўл дистанциясининг йўл обходчиги.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва. Кремль.
1966 йил 21 сентябрь.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

Репортаж

МАРДЛАР МАЙДОНДА

Бригадир Абдуманноп ака тонг ғира-ширасида пахтазорга йўл олди. «Ҳали ҳеч ким теримга тушмаган бўлса керак, — кўнглидан ўтказди у. — Ўзим ҳам саҳарда туриб олибман шекилли»... Лекин бугун теримга тушишга мўлжалланган карта бошига келиб ҳанг-манг бўлиб қолди. Қараса, Рўзихон Йўлдошева бир этак пахтани қопга ағдариб, иккинчисини ҳам тўлдирай деб қолибди. Тўйдихон Бозорова ҳам ундан қолишмаяпти. Қўлдошжон Эргашевнинг ғайрати зўр. «Шу қизлардан қолсам, Қўлдош отимни бошқа қўяман», деб қўлларига тиним бермаяпти...

Жуда уялиб қолди бригадир Ҳалиям одамларни, бригада аъзоларининг бунчалик фидокорлигини яхши билмагани учун хижолат тортди.

— Кам бўлмагурлар, қачон улгиради олдинглар далага чиқишга? — қувончини ичига сиғдиролмай сўради Абдуманноп ака.

Пахта чамандек очилиб турганда кўзга уйқу келармиди! Ишни эрта салқинда енгиб олмасак бўлмайди, — қўшиб қўйди коммунист Анвар Холмирзаев.

Бригада бошлиғи Абдуманноп Қаҳҳоров шийпонга етиб келиб, терилган пахтани шийпонга тезроқ олиб чиқиш ва қуритишни ташкил этишга киришди. Уч-тўрт кишини прицепли трактор билан терим бораётган жойга юборди. Ўзи эса хирмонни супуришга киришиб кетди. Бир оздан кейин яна ҳалиги картага бориб, ўзи ҳам теримда қиз-йигитларга ёрдамлаша бошлади. Унинг далда берувчи гаплари, қувноқ ҳазиллари кишиларни унумли ишлашга сафарбар қилар, уларнинг юрагида ғайрат ўтини ёқарди. Уни колхоз партия комитети бу йил мана шу қолоқ бригадага юборганнинг боиси ҳам шунда.

Бултур бу бригадада ишлаб чиқариш планлари зўрға бажарилди. Ҳосилдорлик колхоздаги ўртача ҳосилдорликдан анча кам бўлди. Собиқ бригада бошлиғи Эгамқул Худойқулов коллектив аъзоларини кўнгилдагидек қовуштира олмади, меҳнат интизоми бўшашиб кетди. Шунинг учун ҳам колхоз партия комитетининг секретари Маъмуржон Маматов ҳамда комитет аъзолари, правление раиси Зокиржон ака Собиров бу бригадага тиниб-тинчимас коммунист, ажойиб ташкилотчи Абдуманноп Қаҳҳоровни бошлиқ қилиб юборишга қарор қилдилар. Янги бригадир коллективга келиши билан бригада аъзоларига ёқиб қолди. Чунки у бўлар-бўлмасга одамлар билан ади-бади айтишиб ўтирмас, уларнинг яхши ва салбий фазилатларини ўз вақтида пайқаб, шунга яраша муомала қиларди.

Мана ҳозир ҳам, терим авж олган пайтда унинг ташкилотчилик маҳорати қўл келяпти. Албатта раҳбар талантли бўлмасин, у кишиларга, коммунист ва партиясизлар активига таянмаса, иши олға силжимайди. Шунинг учун ҳам Абдуманноп ака бригада партия ташкилоти билан яқин алоқада ишлаб, коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга эришяпти. Бригада партия ташкилотининг секретари Анвар Холмирзаев, коммунист Фозил Фармонов, Абдусалом Зокиров ўртоқлар йиғим-терим суръатини кун сайин кучайтириш, илғорлар тажрибасини пропаганда қилиш, далада ишлаётганлар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб беришда ўрнак кўрсатмоқдалар. Бу ерда коллективнинг ажойиб машъаллари бор, Чунончи, Рўзихон Йўлдошева, Холинисо Кўрчиева, Тўйдихон Бозорова, Қўлдошжон Эргашев каби чевар теримчилар ҳар куни хирмонга 120-150 килограммдан «оқ олтин» тўкмоқдалар. Бригада коммунистлари ана шуларнинг тажрибаларини бошқаларга устalik билан ёйишмоқда. Шу туфайли бригада коллективи тайёрлаш пунктига ҳар куни йиллик планга нисбатан 2,5-3 процент миқдорда пахта топширмоқда. Мазкур бригада Андижон область, Ленин районидаги йирик «Правда Востока» колхозида илғорлар сафида бораётганининг боиси шунда.

— Бригадамиз аъзолари — тенги йўқ одамлар, — ғурурланиб гапиради бригада бошлиғи. — Шулар омон бўлса, юкимиз ерда қолмайди: социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажарамиз. Ҳар гектар ердан пландаги 31 центнер ўрнига 40 центнердан ҳосил олишимизга ишончимиз комил.

Бригада далаларида меҳнат қўшиқлари янграйди. Бу қўшиқда пахтазор лочинлари, мўл-кўл хирмон кўтариш учун майдонга тушган мард пахтакорларнинг ўз кучига, ўз меҳнатининг самарали бўлишига ишончи яққол сезилиб туради. Терим тобора кучайиб бормоқда. Хирмондаги, тайёрлаш пунктларидаги «оқ олтин» ғарамлари ҳам борган сари кўкка бўй чўзяпти.

Н. УЛУҒЖОНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

«ГИПРОГОР» — ТОШКЕНТГА

Шаҳарларни лойиҳалаш давлат институти («Гипрогор») меъморлари Ўзбекистон пойтахтида янги микрорайон қуриш планини ишлаб чиқдилар.

«Гипрогор» ҳозирдаёқ Тошкентга жами саҳни 130 минг квадрат метрдан кўпроқ бўлган уйларнинг лойиҳасини юборди. Ҳар бири 1320 ўринли икки мактаб, бешта болалар муассасаси, жамоат маркази лойиҳалаштирилди.

Ҳозир институт архитекторлари Тошкент марказига яқин жойлардаги янги микрорайонларни лойиҳалаштириш билан шуғулланмоқдалар. Бу ерда қад кўтарадиган уйларда 220 минг квадрат метр саҳн бўлади. Янги мактаблар, болалар боғчалари ва яслилари, спорт иншоотларининг комплекслари очилади.

ЯХШИ КИТОБ — ҚАЛБДА ОФТОБ

Кутубхонамизни чиндан китоблар хазинаси деса бўлади. Ҳозир кутубхонада 200 мингдан ортиқ китоб бор. Абу Али ибн Сино, Умар Хайём, Алишер Навоий, Аҳмад Дониш [illegible] асарларини ҳам ўқиш мумкин. [illegible] Абу Али ибн-Синонинг [illegible] 1593 йили Римда 4 том қилиб нашр этилган.

Шунингдек, Ўрта Осиё ва Қозоғистондаги халқларнинг тилларида чиқарилган [illegible]. Кутубхонамизда «Озод Бухоро», «Бухоро пролетариати», «Бухоро ҳақиқати», «Советская Бухара» газеталарининг [illegible] ГДР, Польша, Чехословакия, Болгария, Англия, Франция [illegible] журналлар олиб турамиз.

КПСС XXIII съезди қишлоқ меҳнаткашлари [illegible] учун қишлоқ хўжалик адабиётларига бўлган эҳтиёж тобора кучаймоқда. Буни эътиборга олган коллективимиз қишлоқ хўжалик адабиётлари пропагандасини қизитиб юборди. Ҳозир областимиздаги 400 дан ортиқ кутубхонада 150 мингдан зиёд турли қишлоқ хўжалик адабиётлари бор. Қоракўл район кутубхонаси (мудири Д. Пирмуҳаммедова), Вобкент кутубхонаси (мудири М. Ганиева), Ромитан кутубхонаси (мудири Б. Жўраева) ва бошқа кутубхоналарда қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатиш анча намунали йўлга қўйилди.

Ромитан районидаги Янгиариқ қишлоқ кутубхонаси (мудири Б. Жўраева) ходимлари «Китоб ҳар бир оилага кириб борсин!» деган [illegible] барча қишлоқ кутубхона ходимларига мурожаат қилдилар. [illegible] мен ўзимда бор бўлган фазилатлар учун китоблардан миннатдорман деган эди. Ҳар бир хонадонда, ҳар бир қалбда китоб машъаласи, маърифат чироғи кучлироқ порлаши учун курашамиз.

М. РАҲМОНОВА,
Абу Али ибн-Сино номли Бухоро область кутубхонасининг мудири.

Марғилон ипак комбинатида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар магазин прилавкаларида туриб қолмайди. Уларнинг харидорлари жуда кўп. Бу, бечиз эмас, албатта. Корхона коллективи ишлаб чиқараётган газламалар чиройли [illegible] билан харидорлар эътиборини тортмоқда.

Ижодкор ипакчилар беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашмоқдалар. [illegible] шарафли ишга [illegible] қувончли бўлмоқда. [illegible] 1 миллион сўмлик газлама [illegible]. Коммунист Мунисхон Тешабоева — [illegible] республикага [illegible] меҳнати билан [illegible]. У — СССР Олий Советининг депутати. Ҳукуматимиз [illegible] билан мукофотланган. [illegible] ҳамкасбларига намуна бўлмоқда. Суратда: моҳир ипакчи Мунисхон Тешабоева.

В. КОЖЕВНИКОВ фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

СОВЕТ ҚОНУНЛАРИ ПОСБОНЛАРИ

МУҚАДДАС МУЛК

КПСС Программасида социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш, унга тўла амал қилиш ҳамда жиноятларга хотима бериш, уларни келтириб чиқарадиган ҳар қандай сабабларга чек қўйиш вазифаси таъкидланган. Республикамизда бу муҳим ва зарур вазифани амалга ошириш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилди. Партия, совет ва жамоат ташкилотлари идеология ишини кучайтириб, жиноятни олдини олишда маъмурий органларга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Партия ва ҳукуматимизнинг яқинда матбуотда эълон қилинган ва ҳозир ҳамма ерда муваффақиятли амалга оширилаётган безориликка қарши курашни кучайтиришга қаратилган тадбирлари Тошкент шаҳар прокуратура ходимлари олдига ҳам катта вазифаларни қўяди. Биз бу қийин, аммо амалга оширилиши мумкин бўлган вазифани бажариш учун бутун имкониятларимизни ишга солмоқдамиз. Жамоат тартибини бузаётган, безорилик қилаётган, кайф билан кишиларнинг кўнглига озор етказаётган шахсларга қарши шафқатсиз курашаётирмиз. Бирорта ҳам безори, ичкиликбоз назаримиздан четда қолмасин, деган шиор билан ишлаяпмиз.

Биз ўз фаолиятимизда давлат мулкини сақлаш, унинг талон-торож қилинишига йўл қўймасликка алоҳида эътибор бераётирмиз.

Тошкент зилзиладан катта зарар кўрди. Партия ва ҳукуматимиз зилзиладан зарар кўрган ҳамшаҳарларимизга ёрдам қўлини чўзиб, табиий офат оқибатларини тезроқ тугатиш учун барча тадбирларни кўрмоқда. Совет Иттифоқидаги дўст, иноқ барча миллат фарзандлари пойтахтимизга ёрдамга отландилар. Қардош халқ бинокорлари ўз кучлари, маблағлари билан Тошкентни тиклашга киришдилар. Ҳозир қурилиш материаллари, механизмлар, озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармонлар ортилган поездлар, автомашиналар, самолётлар кетма-кет келиб турибди. Бу материалларнинг тегишли ташкилотларга ўз вақтида тўла етказиб берилиши, жой-жойига сарфланиши — зилзила оқибатларини тугатишда муҳим аҳамиятга эга. Буни кўпчилик чуқур англагани ҳолда, баъзи текинхўр, қўли эгри шахслар Тошкент қурилишига мўлжалланган материалларни талон-торож қилмоқдалар. Нопок шахслар айрим раҳбарларнинг анқовлигидан, назоратнинг бўшлигидан фойдаланиб қурилишга мўлжалланган материал ва маблағларни ўзлаштирмоқдалар. Бир мисол: Жонгиров бошқараётган «Ташпромкоммунгаз» трестида қўли эгри шахслар узоқ вақт давомида социалистик мулкни ўғирлаб келганлар. Анқов Жонгиров буни пайқамаган. Натижада биргина бош бухгалтер Д. Дорофеев, унинг ўринбосари Новичкова, хўжалик бўлимининг бошлиғи Юсупов, магазинчи Г. Бернштейн билан тил бириктириб давлатнинг 23 минг сўмдан ортиқ маблағини ўзлаштирганлар, Жонгиров эса уларнинг ясама ҳужжатларига суриштирмай имзо чекаверган. Бу жиноятни текширган республика «Узбекгаз» конторасининг ревизорлари Фролов ва Абибуллаевларнинг ўғриларга сотилганликлари кечирилмас бир ҳолдир. Улар «Ташпромкоммунгаз» идорасидаги ўғриликларни кўрсатувчи далилларни яширмоқчи бўлганлар. Бунинг учун 800 сўм пора олганлар. Лекин ҳаромтомоқлар маъмурий органларнинг сергак кўзидан қочиб қутулолмадилар.

Бундай фактларнинг учрашига бутунлай чек қўйиш керак. Қурилиш ташкилотлари, материалларни етказиб берувчи муассасалар назоратни кучайтиришлари, социалистик мулкни кўз қорачиғидай асрашлари лозим. Қиш эшикни қоқиб турган, ўнлаб оилалар бошпанасиз юрган ҳозирги шароитда қурилиш материалларини эгри қўлларга ошириб юбориш, қуришни кечиктириш, хонадонларни уй-жойлардан, жамоат биноларидан баҳраманд бўлишига ҳалал бериш каби ҳолларга батамом хотима бериш керак. Ҳар бир раҳбар, ҳар бир ишчи, кенг жамоатчилик қурилиш материалларининг ўғирланишига йўл қўймасликда маъмурий органларга яқиндан ёрдам беришларини истар эдик.

Бу ерда шуни ҳам айтиш керакки, давлатдан ўғирлаб келтирилган қурилиш материалларини суриштирмай олган шахслар ҳам қонун олдида жавоб берадилар.

Биз, прокуратура органлари бундан буён ҳам қурилиш материалларини қонунга хилоф равишда пуллаган, кўпчиликнинг ҳақига хиёнат қилган шахсларга нисбатан шафқатсиз курашни давом эттираверамиз.

Мен шу муносабат билан айтмоқчиманки, ҳар соҳада бўлганидек жиноятчиликка қарши курашнинг муваффақиятли бўлишини кадрлар ҳал қилади. Шунинг учун биз ревизорларни танлашга, моддий бойликлар билан муомила қилувчи ишчи-хизматчиларни жой-жойига қўйишга алоҳида эътибор беришимиз зарур. Бу халқ бойлигини сақлашда катта аҳамиятга эга.

Баъзи идора ва муассаса раҳбарларининг бу муҳим партиявий принципга етарли амал қилмаётганликлари давлатимизга қимматга тушмоқда. Тошкент шаҳар Киров район озиқ-овқат савдоси бўлимининг раҳбарлари 7-магазин мудирлигига яхши текширмай, ўрганмай Асқар Носиров деган шахсни қабул қилганлар. Ваҳоланки, бу шахс илгари социалистик мулкни ўғирлагани, совет савдоси қоидаларини бузгани, қотиллик қилгани учун уч марта судланган эди. Носиров янги лавозимни эгаллагач, давлат мулкини яна ўғирлайверди. У давлатга 22 минг сўм моддий зарар етказган. Ўғри қамоққа олинди. Киров район ижроия комитети ва унинг озиқ-овқат савдоси бўлими бундан тегишли хулоса чиқазиши, кадрларни танлашга эътиборни кучайтириши лозим.

Социалистик мулкни кўз қорачиғидай асраш ҳар бир идора, корхона ва муассаса раҳбарининг кундалик назоратида туриши керак. Шуни очиқ айтиш керакки, қатор давлат хўжаликларининг раҳбарлари бу талабни бажаришга етарли эътибор бермаяптилар. Улар моддий бойликларни ўғирлашга, шахсий манфаатлар йўлида фойдаланишга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги топшириқларни етарли бажармаётирлар.

Биз уй-жой ва жамоат биноларининг сифатли бўлиши, арзонга тушиши учун ҳам кураш олиб бормоқдамиз. Бунда бажарилган ишнинг аниқ ҳисобга олинишини назорат қилмоқдамиз. Яқинда шундай бир факт очилди. 4-қурилиш трести 4-қурилиш бошқармасининг собиқ бошлиғи Мусалимов жиноий жавобгарликка тортилди. У бажарилган ишни ошириб ёзиб, қилинмаган ишлар юзасидан мукофотлар беришни ташкил этиб, давлат маблағини талон-торож қилган.

Юқоридаги ташкилотлар ва бошқа корхона ва муассасалар бу мисоллардан тегишли хулосалар чиқариб олишлари, давлат мулкини талон-торож қилаётган, кўзбўямачилик билан шуғулланаётган шахсларга нисбатан шафқатсиз кураш олиб боришлари, шу билан бирга бундай ярамас ишларнинг олдини олиш учун барча чора ва тадбирларни кўришлари керак. Бунинг учун идораларнинг ўзида назорат ва текшириш ишларини кучайтириш, ревизия ва ҳисобни номигагина эмас, балки чуқур ўтказишни одат қилиб олиш зарур. Ревизия ва ҳисоб ишларига кенг жамоатчиликни жалб этиш бу соҳадаги муваффақиятни таъминлайди.

Шуниси ачинарлики, баъзи корхоналарнинг раҳбарлари давлат мулкини ўғирловчиларга қарши курашда маъмурий органларга ёрдам бериш ўрнига, ўғри-муттаҳамларнинг ёнини оладилар. Шу йилнинг 11 август куни «1-Отделстрой» трестига қарашли 20-қурилиш бошқармасининг экспедитори Кононов 2 тонна гипсни ўғирлаб сотаётганида қўлга тушган. Бу шахснинг қилмиши судга оширилганда қурилиш бошқармаси бошлиғи Подлепенец, партия ташкилотининг секретари Казаков ва қурилиш комитетининг раиси Кашинскаялар уни қоралаш ўрнига оқланишини ноҳақ равишда талаб қилдилар. Биз бундай «оқловчи»ларнинг кўнглига қарамаслигимиз, ўғри-муттаҳамларни қилмишига яраша қаттиқ жазолашимиз зарур.

Партия ва ҳукуматимиз жиноятчиларга нисбатан қаттиққўл бўлишни талаб қилаётган бир пайтда корхона ва муассаса раҳбарлари маъмурий органларга яқиндан ёрдам беришларини истар эдик. Биз Тошкент шаҳар прокуратураси ходимлари корхона ва муассаса ходимлари билан алоқани мустаҳкамлаш билан бирга, социалистик қонунчиликка тўла риоя қилинишини таъминлаш, жиноятларнинг олдини олиш учун бутун куч ва билимимизни сарфлаймиз.

М. РУБАНОВ,
Тошкент шаҳар прокурори.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ КЎРКАМ БЎЛСИН

Қашқадарё область партия комитетининг навбатдаги пленумида икки муҳим масала — «Областдаги умумий таълим мактабларида ўқиш, ўқитиш савияси» ҳамда «КПСС XXIII съезди, Ўзбекистон КП Марказий Комитети IV пленумининг қишлоқ маданиятини юксалтириш тўғрисидаги кўрсатмалари ва область партия ташкилотларининг вазифалари» ҳақидаги масалалар муҳокама қилинди.

Биринчи масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари С. Асомов, иккинчи масала ҳақида обком секретари С. Йўлдошев ўртоқлар доклад қилди.

Пленум муҳокама этилган масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КУН ТАРТИБИДА — ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ

Андижон область партия комитетининг пленумида гап асосан қишлоқ маданияти ҳақида борди. Пленумда область партия комитетининг секретари ўртоқ Р. Файзиев «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV пленуми якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди. Докладчи область қишлоқлари маданиятини ҳар томонлама таҳлил қилиб берди, уни қай йўл билан юксалтириш мумкин деган саволни ўртага ташлади, обкомнинг бу ҳақдаги мулоҳазаларини, режаларини айтди. Музокарага чиққан нотиқлар ҳам қимматли таклифлар баён қилишди.

Пленумда кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Қаҳрамонларни муборакбод этамиз

ЮЛДУЗЛАР

Оддий кун эди. Ҳар ким ўз иши билан банд. Ер остида ҳам, ер устида ҳам жўшқин меҳнат нафаси сезилиб турарди. Бунинг гувоҳи бўлмиш шахта чиғири бир меъёрда айланиб ер устига кўмир тортиб чиқарарди. Бу кўмирлар ленталарда оқиб эстакада орқали вагонларга қуйилар, паровозлар қичқириб келиб кўмир тўла составни тортиб кетар, унинг ўрнига бошқа паровоз бўш составни судраб келарди. Шундай пайтда дилларга қувонч бахш этиб хушхабар тарқалди:

— 9-шахта ишчиси Турғун Ҳасановга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилибди.

— Яша, касбдошимиз!

— Тасанно, полвон!!

— Қандингни ур, азамат!!!

— ...!!!

Яхшининг шарофати деганларидек, куннинг иккинчи ярми байрамга ўхшаб кетди. Сменага келган кончиларнинг чеҳраларида табассум. Смена топшириқларини адо этиб ер устига кўтарилган шахтёрлар ҳам бу хушхабардан мамнун эдилар. Улар эндигина шахтадан чиққан Турғунни ўраб олишди. Шу ерда ўз-ўзидан митинг бошланиб кетди. Шахта раҳбарлари бу фурсатдан фойдаланиб шахтанинг мустаҳкамловчиси Турғун Ҳасановга етти йиллик топшириқларини бажаришда жонбозлик кўрсатгани учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлиги ҳақидаги СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттиришади. Кимдир ўртада туриб Ҳасановнинг ишини шарҳлаб кетди.

— Мен Турғун Ҳасановни шахтага келган кундан танийман, — деди нотиқ. — Ўша вақтда Ватан бошига қора булут соя солиб турарди. Йигитларимиз душманга қарши қонли кураш олиб боришарди. Фронт орқасидаги ишлар эса...

Дарҳақиқат фронт орқасидаги ишлар ўсмирларга, хотин-қизларга ва кексаларга қолганди. Шундай пайтда ўн етти яшар Турғуннинг шахтага ишга келиши ҳам йигитнинг пок виждонидан, Ватан олдидаги бурчини англаганлигидан далолат бериб турарди. Буни пайқаган шахта раҳбарлари йигитни илиқ қаршилашди, уни проходчиликка қабул қилишди. Ёш шахтёр бу ишни зийраклик билан тез ўрганди ва мустақил иш бошлади. Бу воқеа 1943 йилнинг февраль ойида бўлиб ўтган эди. Роппа-роса бир йилдан сўнг Оҳангарон шахтаси фойдаланишга топширилди. Шахта кўмири юкланган биринчи эшелон Тошкент шаҳар меҳнаткашларига совға қилиб олиб борилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ҳукуматига «Ўзбек кўмири тайёр!» деб рапорт берган делегация составида Турғун Ҳасанов ҳам бор эди.

Яна бир нотиқ шундай деди:

— Мен ҳисобга нўноқ бўлсам ҳам, қиладиган ва қилиб қўйган ишларимнинг ҳисобидан янглишмайман. Чунки ҳисоб-китоб меҳнатимиз ойнаси. У, бизнинг кимлигимиздан ҳамиша рапорт бериб туради. Хўш, бу соҳада Турғуннинг ишлари қандай? Буни билиш учун яна рақамларни ёрдамга чақирамиз. Масалан, Турғуннинг бир кунлик ишини 12 тонна кўмирга қиёс қилайлик. Чунки, биздаги норма шундай. Демак, Турғуннинг бир кунда қазиган кўмирини ўртача олти оила бир қиш ёқиши мумкин. Йиллик маҳсули 3.656 тонна кўмирни ташкил қилади. 23 йилдан буён шахтада у 84.088 тонна кўмир қазиб чиқарган. Бу миқдордаги кўмирнинг қуввати 600 минг киловатт бўлган бизнинг ГРЭСимиз 20 кун ёқиши мумкин. Қани энди, шу қувват билан ишлайдиган завод ва фабрикаларни бир тасаввур қилиб қаранг-чи. Бу, оддий бир шахтёрнинг қалб қўри, юрак ҳарорати демакдир.

Бир шахтёрнинг қалб қўри ҳарорати билан пўлатлар, чўянлар эрийди, моторларга жон киради, самолётлар кўкка учади...

Биз Турғун Ҳасанов шаънига айтилган сўзларнинг ҳаммасини келтиролмаймиз ва бунга ҳожат ҳам йўқ. Аммо Турғуннинг ўзига сўз берилганда, ажойиб бир ҳислатнинг гувоҳи бўлдим. У, ҳаяжонланганидан гапиролмай анча вақт жим туриб қолди. Аслида меҳнаткаш кишилар камсуқум, кам гап бўлишади. Шундай бўлса ҳам у, юрак тўлқинларини енгиб ўзига хос босиқлик билан шундай деди:

— Бугун мени олий мукофотга муносиб кўришган экан, буни шахтёрлик меҳнатига, коллективимиз меҳнатига берилган баҳо деб ҳисоблайман. Чунки мен йигирма уч йилдирки шу коллектив орасида ўсдим, улғайдим, яхшилар қаторига қўшилдим. Бундан буён ҳам шу коллектив билан ҳамнафас бўлиб, унинг амрига тайёр туришга ваъда бераман. Бизнинг камтарин меҳнатимизни инобатга олиб, уни олий мукофот билан кўкларга кўтарган партиямиздан ва ҳукуматимиздан миннатдорман.

Шу тантанадан сўнг Турғун ўзини енгил ва даддил ҳис этди. Дўстларининг табрикларига, тилакларига миннатдорчилик билдирди. У, уйига қайтаётиб копрaнинг ёнидан ўтар экан, унинг юлдузига кўз ташлади. Чарақлаб турган юлдуз унинг илк бор шахтага ишга келган кунини, шахта бошлиғининг гапларини эслатди. Ўшанда шахта бошлиғи:

— Юлдузнинг чироғи сенинг қўлингда, — деган эди насиҳатомуз. — Бунинг порлаб туриши ҳар бир шахтёрнинг жасоратига боғлиқ. Агар у ҳалол меҳнат қилса, норма бажариб турса, юлдуз чароғон ёниб туради. Бу, демак, ишнинг баракасидан нишона. Агар у ўчиб қолса «иш юришмаяпти» дегани. Асил шахтёр бўлишни истасанг шахтанинг юлдузини, унинг шуҳратини сўндирмаслигинг керак.

Турғун Ҳасанов ана шуларни ўйлаб борар экан, ўзининг ҳаёт йўлига яна назар ташлади. Бу йўл осон йўл эмас эди. Шунда ҳам у ўзига далда бериб: «Тиконли бўлса ҳам бу менинг йўлим, ҳаётга қадам қўйиб шуни танладим» деган эди. У, ҳамма қийинчиликларни енгиб, шахта юлдузининг порлаб туришига баракали ҳисса қўшди. Шу туфайли ҳам унинг меҳнатлари ҳисобга олинди ва Тошкент область коммунистлари юксак ишонч билдириб, КПСС XXIII съездига делегат қилиб сайлашди.

Турғун Ҳасанов съезд ишида қатнашар экан, беш йиллик план масалаларини ва бошқа партия ҳамда давлат ишларини ҳал қилишда актив иштирок этди. У, пойтахтда юрган пайтларида В. И. Ленин музейини, у ёқиб кетган Кремль юлдузини муборакбод қилди. Бу юлдузга узоқ-узоқ тикилди. У, оддий шахта юлдузи эмас, балки, минг-минглаб шахта юлдузларининг, Ватан посбонлари манглайида чарақлаб турган юлдузларнинг нурини ўзига мужассам этган, совет кишиларига бахт-саодат, жаҳонга тинчлик нурини таратиб турган юлдуздир. Эндиликда бу юлдузнинг акси унинг кўксида порлади, унинг ҳалол меҳнатини кўкларга кўтариб улуғлади.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ,
Оҳангарон шаҳри.

МИННАТДОРЧИЛИК МАКТУБИ

ТАЖРИБА ВА ТАШАББУС

Тошкентдаги 9- шина ремонт заводига хат келди. Хат Жиззахдаги 5- авто-таксомотор комбинатидан йўлланган. Жиззахлик автомобилчилар тошкентлик шиначиларга миннатдорчилик изҳор қилишган. Тошкентда ремонт қилинган 80 та шина шоферларга маъқул тушиб қолди. Шоферлар ана шу шиналар билан машиналарда ўрта ҳисобда 35 минг километрдан йўл босдилар. Жиззах шароитида бу қувончли натижа ҳисобланади.

Хатнинг мазмуни завод коллективини хурсанд қилди. Ҳаммадан ҳам техника контроли бўлимининг бошлиғи Асом Иброҳимов хатнинг мазмуни билан танишгач, унинг хаёлидан нималар кечмади, дейсиз.

... 9- шина ремонт заводи ташкил топганига беш йилча бўлди. Шинани ремонт қилиш — саноатимизнинг янги тармоғи. Илгари Ўрта Осиё корхоналарида ишдан чиққан шиналарни қайта ремонт қилувчи бирорта ҳам корхона йўқ эди. 1961 йилда шундай тўнғич корхона барпо қилинди. Кейинроқ Чимкентда ҳам шина ремонт заводи ишга туширилди.

Асом Иброҳимов шина ремонти бўйича дастлабки мутахассислардан дейиш мумкин. Ишчанлиги, меҳнатсеварлиги, жонкуярлиги уни коллективда таниқли қилиб қўйди. Маҳсулот сифатини яхшилаш учун жон куйдириб ишлади. Дастлабки йилнинг ўзидаёқ 6 та рационализаторлик таклифи берди ва уни жорий этишда актив қатнашди.

Асом техника контроли бўлимининг ишларини яхшилашга бел боғлади. Цехларда тайёрланган маҳсулот шу ерда охирги марта кўздан кечирилади. Бу участкадан нуқсонли чиққан маҳсулот ундан фойдаланувчилар учун бир машаққат бўлади, ҳаммани қийнайди. Асом буни жуда яхши билади. Шу сабабли техника контроли бўлимидан фақат юқори сифатли маҳсулот жўнатилишини таъминлаш учун қайғуради. Маълумки, ишдан чиққан шиналар корхонада қабул қилиб олингач, «эски тишлари» олиб ташланади. Ўрнига протектор ёпиштирилади. У вулканизаторда пиширилиб, босим ва иссиқлик остида «тиш» ҳосил қилинади. Протекторлар Москвадан, Красноярскдан, Днепропетровскдан, Омск каби шаҳарлардан келтирилади. У Тошкентда танқис хом ашё ҳисобланади.

Протекторлар етишмаган вақтларда эҳтиётдан сақланган каучук ва резина махсус станокда қўшиб қайнатилади. Шу ерда механизация йўли билан ўша суюқликдан протекторлар ҳосил қилинади. Улар шинанинг ёнларига яхши ёпишсин деб четлари юпқа ва конуссимон қилиб ясаларди. Бу станок эса тўғри тўрт бурчак шаклида кесиб беради. Натижада маҳсулотнинг сифати пасаяр, кўпга чидамас, ёпиштирилган протекторнинг ўртаси шишиб кетар, кўчиб тушар эди. Ёш мутахассис кўп изланишлардан сўнг корхонани бу қийинчиликдан халос қилди. У станокка конуссимон қирқувчи махсус мослама-пичоқ ўрнатди. Унинг бу таклифи ҳаммага манзур бўлди. Маҳсулот сифатини яхшилабгина қолмай, йилига 540 сўм тежам беряпти.

Бу, корхона техника контроли бўлимининг бошлиғи А. Иброҳимов ижодий меҳнатининг биргина мисоли. У беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун курашмоқда. Шу неча-кундузда машина шиналарининг умрини яна 10-15 минг километр юрадиган қилиб узайтириш ҳаракатида.

Б. ПУЛАТОВ.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг илғор теримчиси П. Халилова мавсумда 12 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олган. У ўз ваъдасининг устидан чиқиш учун интилиб, ҳар куни хирмонга 170-180 килограммдан пахта териб тўкяпти. Суратда: П. Халилова.

А. Тўраев фотоси.

Пахта далаларида

СУРХОНДАРЁ. Машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажоновнинг изидан дадил бораётган Денов районидаги «Ғалаба» колхози механик-ҳайдовчиси Хушбоқ Мамараҳимов теримда жасорат кўрсатмоқда. У кунда «зангори кема» бункеридан 6-7 тонна пахта тўкяпти.

Шунингдек Сариосиё районидаги «Партия XXIII съезди» колхозида ҳам йиғим-терим қизғин тус олмоқда. Далаларда 17 та агрегат жавлон ураётир.

С. АМИНОВ,
Р. ТИЛАКОВ,

●

ҚАШҚАДАРЁ. Қарши чўлидаги хўжаликларда пахта қийғос очилган. «Партия XX съезди» ҳамда «Москва» совхозлари механизаторлари кунлик графикни икки баравардан бажаришмоқда.

Б. ШОМУРОДОВ,
Б. ЧОРИЕВ.

ТОШКЕНТ. Янгийўлдаги Охунбобоев номли колхозда машина терими қизғин тус олди. Зиёд Оллоёров, Ориф Арслонов, Тоҳир Тошканбоев каби механизаторлар ҳар куни 2,5-3 тоннадан пахта териб, бошқаларга ўрнак кўрсатмоқдалар.

Г. ЮСУПОВ.

●

САМАРҚАНД. Алишер Навоий номли колхоз аъзолари пахта йиғим-теримида Каттақўрғон районидаги хўжаликлар орасида пешқадамлик қилишяпти. Йиллик план ҳозиргача 80 процентдан ошиб кетди. Кунда 3,5-4 процент миқдорида пахта терилиб, пунктга жўнатилаётир.

Т. ФАЯЗУЛЛАЕВ.

●

ФАРҒОНА. Бағдод районидаги «Ленинизм» колхозида кўпминг килограммчилар ҳаракати авж олиб кетди. Тўйдихон Содиқова, Муҳаббатхон Солижонова, Мукаррамхон Назарова, Самохон Уринбоева сингари чеварлар кунига 200 килограммга етказиб пахта теришяпти. Натижада колхоз бўйича терим суръати кўтарилмоқда.

А. АБДУРАИМОВ,
У. ҚАМБАРОВ.

●

АНДИЖОН. Беш йилликнинг дастлабки босқичида гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» топширишга сўз берган Ленин районидаги Энгельс номли колхозда терим графики асосида ташкил этилган. Кўпгина колхозчилар 220-250 килограммдан пахта териб ҳамманинг олқишига сазовор бўлишяпти. Улар орасида Турсуной Охунова, Хайрихон Эргашева, Саодатхон Тўраева каби меҳнатсевар колхозчилар бор.

П. ХОЛМИРЗАЕВ.

●

БУХОРО. Йиллик пахта тайёрлаш планини ҳозиргача 40 процент бажарган ўртоқ Шукур Маҳмудов бошлиқ бригада Вобкент районидаги Ильич номли колхозда мусобақа ғолиби ҳисобланади. Бригаданинг олдинги сафда боришига Тўйжон Маҳмудова, Маталхон Муҳаммаднева каби илғор теримчилар муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

А. АЗИМОВ.

КАРВОН КЕЛАДИ...

ШАҲРИСАБЗ ЛАВҲАЛАРИ

ПАХТА! Йўлда ҳам, уйда ҳам, Ғилон тоғи, Китоб боғида ҳам одамлар шуни ўйлайди. Пенсионер-у, биринчи синф ўқувчисининг оғзида ҳам шу сўз. Кўчаларни тўлдириб карвон келади, Шаҳрисабзнинг катта карвони!

Катта йўл ёқасидаги чойхонада, оёғини чорпояда осилтириб чой ичиб ўтирган қотма, чўққисоқол чол кўчадан ўтиб бораётган болани имлаб чақирди:

— Ҳой бўтам, бу ёққа кел. Ма, — у чўнтагидан беш тийин олиб берди, — анави дўкондан менга газет келтириб бер.

Бола югуриб бориб газета келтириб берди.

— Раҳмат, — чол кўз ойнагини бурни устига илдириб, пахта маълумотларини қарай бошлади:

— Э, э, бу эски маълумотларку. Радиодан эшитувдим буларни. У ўрнидан туриб, чойхона деворига осиб қўйилган телефонга яқин борди:

— Бу Чоршанба пунктими? Яхши, яхши. Менга колхозлар қанча пахта топширганини айтсангиз. Ҳа, айтаверинг, Киров — 2,78, Улуғбек — 1,74, Охунбобоев — 2,72, Ленин 2,15... Яхши, яхши, раҳмат, кам бўлманг болам. Бу, бизнинг Энгельс қалай боряпти? Иккидан оширдими? Соз. Тоннаси юздан ошдими? Ҳа, яхши, барака топинг.

Ҳайдарбобо жойига бориб, чойнакда қолган чойни пиёлага сизғириб ичди-да, чой пулини тўлаб, йўлга чиқди. Таъминот бўлимига бориш фикридан қайтиб, агар тез етиб бормаса колхози судралиб қолаётгандай Оқсарой олдидан қишлоғига бурилиб кетди.

БИЗДА шундай жонкуярлар ишлаётган, яшаётган қишлоқни бир кўрайликчи, деган истак туғилди. Энгельсчиларнинг юки ҳам енгил эмас. Олдинги мажбурияти — 5.600 тонна эди. Ҳосил чўғини режалаб, 6000 тонна берамиз, дейишяпти.

Қишлоқ кўчалари сув сепгандек жим-жит. Аҳён-аҳёнда пахта ортилган машина, тележкалар ўтади. Идорада ҳам ҳеч ким йўқ. Колхоз радиоузелида комсомол ташкилотининг секретари Поён Шарипов (диктор ҳам ўзи) бугунги эшиттиришга тайёргарлик кўраётган экан.

— Рақамлар, исм-фамилиялар эскириб қолмаганми, терим даврида ҳар кун ўзгариб турадику? — сўрадик.

— Йўқ, — деди Поён кулиб, — «чопаримиз» — у хонанинг бир бурчагида алоқа аппаратларини текшираётган йигит — колхоз АТСининг бошқарувчиси Аҳад Умировга ишора қилди,— ҳозиргина бригада, фермалардан олди бу рақамларни. Иссиққина. пахтазорнинг тафти келиб турибди ҳали.

«Иссиққина, пахтазорнинг тафти келиб турган» рақамлар билан танишдик. Колхоз бўйича терим да ҳар куни 1.200 дан ортиқ киши қатнашяпти. Терилган пахта киши ҳисобига 68-84 килограммга тўғри келади. План 32 процентдан ошган.

Колхоз уруғлик пахта беради. Уруғлик пахта асосан қўлда терилади. Бундан ташқари ҳосили машинада териладиган майдон ҳам анчагина. Шу туфайли 20 та «зангори кема» далага чиқди. Ислом Очилов, Ислом Эргашев, Ғайбулла Файзиев каби капитанлар биринчи кунданоқ пешқадамлик қилишяпти. Машиналар 3 группага бўлиб ишлатиляпти.

Чеварлар рўйхатини кўздан кечирдик. Зулфия Ҳалимова — 236 килограмм. Ойчучук Олтибоева — 220 килограмм, Шермат Шойматов — 240 килограмм, Санобар Азимова — 200 килограмм, Адолат Маликова — 210 килограммдан пахта теришибди. Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Хоной Холмўминова, Муҳаммади Раҳимовлар бошлиқ 40 центнерчи бригадаларда 250 килограммдан ошириб пахта тераётганлар ҳам бор.

Мусобақа шартлари билан танишдик: теримчи 70 килограмм пахта териб, бир норма бажарса 2 сўм 70 тийин ҳақ олади. Ҳар ўн кунда йиғим-терим натижалари якунланади. Ўнкунликда кунига ўртача 250 килограммдан пахта терган колхозчига бир кийимлик духоба, 200 килограммдан терган кишига бир кийимлик шойи мукофот берилади. Ўн кун давомида пешқадам бўлган бригада мукофотга телевизор, бир қўй, 3 соат олади.

Раис Қурбон Ҳақбердиевни колхозга мадад бериш учун далага чиққан қариялар орасида учратдик. У, ҳали биз чойхонада кўрган чол Ҳайдарбобо билан суҳбатлашаётган экан.

— Ишингизни битирмасдан қайтибсиз, ота?

— Ҳа, ҳозир ҳосилни териб олайлик ўғлим. Бошқа иш бўлса қочиб кетмайди.

— Машиналаримиз бор, бели бақувват ёшларимиз кўп, ҳосил ерда қолмайди.

— Тўғри, бизлар терган пахта билан хирмон тоғ бўлмайди-ю, лекин ҳамма ўзини пахтага урган шу кезда ишимни битираман деб шаҳарда юриш ҳам ноқулай экан. Ўзимнинг кўзимга ўзим қочоқдай кўриниб қолдим. Туяга ҳа деган мадад, дейдилар.

— Раҳмат, отахон, миннатдормиз.

Раис шийпондаги болалар боғчасини кўрди. Газ плитада чой, шўрва қайнаб турибди. Овқатнинг сифати, нархи билан қизиқдик. Шийпонларда тайёрланаётган шўрванинг бир косаси 7-9 тийинга тушяпти. Ёғ, гуруч, гўшт колхоз омборидан келтирилади. Қолган ҳамма нарса — пиёз, помидордан тортиб қалампиргача шийпон атрофига экилган.

Газ сустроқ ёнаётган экан, раис шийпондаги телефон орқали райгазга қўнғироқ қилди:

— Энгельсдан гапиряпмиз. Шийпонларга 21 та газ баллони юборсангиз. Илтимос, бугун келса яхши бўларди. Раҳмат. Раҳмат.

Раис терим суръатини янада тезлаштириш тадбирларини айтди:

— Чорасини кўряпмиз. Машинага зўр берамиз. Дефолиация қилинган майдонларда ғўзаларнинг барги тўкилиб, пайкаллар оқ чойшаб ёпгандай оқариб қолди. Иккинчидан, қишлоқдан, идорадан яна юз-юз йигирма киши теримга чиқади. Учинчидан, теримчи, механик-ҳайдовчиларга шароитни янада яхшилаймиз. Мукофотни кўпайтирамиз.

КЕЧҚУРУН колхознинг 110 тонналик «карвони» билан Чоршанба пунктига бордик. Кечқурун бу ер жуда гавжум бўлади. Ҳамма хўжаликлардан одамлар келади. Тарози бошида улар билан гаплашдик.

Ж. ҚУЗИЕВ (Киров номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, механизатор):

— Биз бу йил 51,5 гектар майдондаги ҳосилнинг ҳаммасини машиналар билан териб оламиз. Дефолиация сифатли ўтди. Теримга тушдик. Мен ўзим 100 тонна пахта термоқчиман. Бригадамизда бир центнер пахтанинг таннархи бу йил 4 сўм арзонлашади.

М. АБДУРАҲМОНОВ («Ленинград колхози партия ташкилотининг секретари) — Пахтакорларимиз 3.200 тонналик «оқ олтин» хирмони учун курашишяпти. Ҳамма нарса шунга қаратилган. 11 та дала шийпони яхши жиҳозланган ва безатилган. Кўчма кутубхона, қизил бурчаклар ташкил этилган. Болалар боғча, яслилари ишлаб турибди. Илғор бригадаларга бериш учун Қизил байроқ таъсис этилди.

А. ОРЗИҚУЛОВ («Правда» колхозининг раиси): — Биринчи октябргача йиллик планнинг 80 проценти миқдорида пахта тайёрламоқчимиз. Бунинг учун 600 киши теримга сафарбар этилди. 8 автомашина, 12 прицеп билан пахта ташиляпти. 10 та дала шийпонида колхозчилар ўз уйларидагидек маданий ҳордиқ чиқармоқдалар. 590 гектар ердаги ҳосилни машиналар билан териб олмоқчимиз. Шу ҳисобдан 30 минг сўм маблағни тежаймиз.

КЎЧАЛАРНИ тўлдириб Чоршанба пункти томон карвонлар оқиб келяпти. Шаҳрисабзнинг 75 минг тонналик хирмони кун, соат сайин қаддини ростламоқда. Эҳ-ҳе, қишлоқлардан оқиб келаётган «оқ олтин» ирмоқларининг кети кўринмайди... Чунки бу ирмоқларнинг бошида Ҳайдарбобо каби ҳимматли, ориятли минг-минг шаҳрисабзликлар туришибди.

С. НУРОВ,
З. ИСРОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

3 МИЛЛИОН 750 МИНГ ТОННА УЧУН!

Ўзбекистон ССР районларида пахта тайёрлаш ва машина териминининг бориши тўғрисида 1966 йил 21 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар ва районлар, иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта, учинчи стун — машинада терилган пахта.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Яккабоғ	58,42	36,27
Ғузор	55,07	20,13
Шаҳрисабз	46,90	34,36
Косон	43,01	23,93
Чироқчи	39,80	11,65
Қамаши	39,57	19,29
Қарши	31,91	14,87
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Бойсун	73,10	—
Жарқўрғон	34,55	32,88
Шўрчи	24,96	12,87
Сариосиё	24,74	5,74
Шеробод	24,83	32,88
Термиз	23,21	21,00
Денов	22,24	4,47
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Оққўрғон	28,97	35,80
Оржоникидзе	26,93	—
Урта Чирчиқ	25,08	25,71
Юқори Чирчиқ	23,25	31,47
Бекобод	22,63	18,38
Бўка	21,50	24,72
Калинин	20,30	13,25
Янгийўл	19,73	15,73
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Конимех	33,40	—
Қоракўл	30,32	2,33
Бухоро	28,13	18,62
Вобкент	25,10	7,47
Ромитан	23,87	5,69
Навоий	17,19	9,20
Ғиждувон	16,32	3,12
Когон	12,10	4,54
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Киров	28,96	15,75
Бағдод	26,73	8,41
Ленинград	26,54	5,23
Узбекистон	24,75	13,25
Поп	22,28	8,53
Олтиариқ	21,43	15,18
Қува	18,53	0,95
Охунбобоев	16,82	3,39
Фарғона	7,57	0,96

АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Бўз	31,72	26,71
Андижон	26,90	7,29
Москва	25,26	9,38
Балиқчи	24,96	2,84
Ленин	23,98	1,82
Избоскан	23,92	8,38
Задарё	22,15	21,05
Наманган	21,88	1,00
Янгиқўрғон	20,85	1,85
Учқўрғон	19,47	2,84
Хўжаобод	17,90	1,36
Чуст	12,60	1,55
Қўрғонтепа	3,66	0,18
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Пайариқ	25,15	11,84
Иштихон	18,74	6,69
Хатирчи	18,58	7,89
Пастдарғом	17,58	3,98
Каттақўрғон	17,25	4,66
Нарпай	14,56	2,63
Самарқанд	12,52	0,89
Булунғур	10,82	0,72
Ғаллаорол	4,32	—
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Хўжайли	19,48	1,83
Беруний	13,77	2,23
Амударё	12,87	0,05
Тахтакўпир	11,55	5,24
Тўрткўл	9,53	—
Қўнғирот	8,41	2,78
Кегайли	7,37	—
Чимбой	7,16	0,51
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Шовот	14,37	1,94
Янгиариқ	10,01	0,26
Хива	8,88	0,43
Ҳазорасп	8,77	0,12
Гурлан	8,45	1,21
Урганч	7,66	0,33
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Жиззах	20,75	11,90
Боёвут	6,47	6,77
Гулистон	5,97	5,23
Янгиер	5,06	4,06
Киров	4,38	1,77
Еттисой	4,01	1,37
Сирдарё	3,64	1,47
Ильич	2,50	2,95
Пахтаорол	1,25	0,95

ХУШХАБАРЛАР

● Қорақум йўл қурувчилари Устюрт сертош ясси тоғида дастлабки автомобиль магистралини қуришга киришдилар. Қўнғиротни Комсомольск — Устюрт посёлкаси билан боғлайдиган янги трассанинг узунлиги қарийб 30 километр бўлади. Комсомольск — Устюртда Бухоро—Урал газ қувурининг еттинчи компрессор станцияси жойлашган.

Янги автомобиль магистрали келгуси йилдаёқ ишга туширилади.

● Қўқондаги «Узсельхозтехника» мотор-ремонт заводи деҳқонлар учун ҳар секундда 10 куб метр сув чиқарадиган насосларнинг дастлабки туркумини тайёрлаб берди. Хўжаликлар ер текислаш ишлари учун мўлжалланган 350 та пол олиш осма машиналари ҳам олдилар. Бу маҳсулотнинг ҳаммаси пландан ташқари ишлаб чиқарилди.

● Бухоро яқинида геологик ускуналарни ремонт қиладиган завод қурилди. Механика, темирчилик пресслаш, термик ва қуюв цехларига энг янги механизмлар ўрнатилди.

Корхона геология-қидирув экспедицияларининг буюртмасини бажаришга киришди. Завод ҳузурида оғир пармалаш ускуналарини турган жойида ремонт қилувчи сайёр бригадалар ташкил қилиш кўзда тутилмоқда.

● Ўзбекистон консервачиларининг маҳсулоти ички ва халқаро бозорларда ғоят манзур бўлмоқда. Бу маҳсулотни Германия Демократик Республикаси, Ҳиндистон, Германия Федератив Республикаси ва Монголия сотиб олмоқда. Консерва маҳсулоти биринчи марта халқаро зиставкага ҳам қўйилади.

● Қашқадарё областининг механизаторлари кузги буғдой экишга киришдилар. Қарши районидаги Карл Маркс номли ва «III интернационал» колхозларининг тракторчилари биринчи бўлиб ўз сеялкаларини далага чиқардилар. Ғузор ва Яккабоғ районларидаги хўжаликлар ҳам экишга киришдилар.

Қашқадарё областида ҳозирдаёқ 173 минг гектар лалмикор ер уруғ экишга тайёрлаб қўйилган.

СОҲИБКОРЛАР ТОРТИҒИ

ҚАРШИ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Райондаги «Партия XXII съезди» совхози соҳибкорлари давлатга 101,1 тонна узум топшириб, йиллик планни муддатидан олдин адо этдилар. Ҳамро Аҳмедов, Ҳайдар Юсупов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳар гектар боғдан 40 центнердан ширали узум топширдилар. Ҳали узум кўп. Уни аҳолига сотиш давом этмоқда.

ҲАЁТИЙ КОМЕДИЯ

(«ПАРВОНА» СПЕКТАКЛИ ҲАҚИДА)

●

Совет кишисининг энг яхши фазилатларидан бири — инсонга, унинг поклигига, юксак олижанoблигига бўлган чуқур ишончидир. Совет халқлари ўртасидаги умрбод ва бузилмас дўстликни, халқимиз эришган зафарларни вужудга келтирган негизлардан бири ҳам кишиларимизнинг бир-бирига бўлган самимийлиги, ишончидир. Бироқ орамизда шундай ярамас, нопок шахслар ҳам учрайдики, улар садоқат, олижаноблик никоби остида совет кишиларининг оққўнгиллигидан, мурувватидан, ишонувчанлигидан фойдаланиб, уларнинг қалбига кириб олиб, ўзларининг қабиҳ кирдикорларини амалга оширадилар. Драматург Уйғуннинг Ҳамза номли академик драма театрида саҳналаштирилган «Парвона» драмасида ана шундай кишилар фош қилинади.

Уйғун драматургиясининг ажойиб хусусиятларидан бири — унинг замонавийлиги, ҳозиржавоблигидир. Драматургнинг қайси бир саҳна асарини олманг, уларнинг ҳаммаси давр нафаси билан чуқур суғорилган. «Парвона» драмаси ҳам шу кун воқеалари билан ҳамоҳанг.

Драманинг қиммати унинг ҳозиржавоблигидагина эмас, асар унда танланган характер ва конфликтнинг ҳаётийлиги, сюжетнинг оригиналлиги, композицион тузилишининг ихчамлиги, қаҳрамонлар тилининг ҳаётийлиги, лўнда қилиб айтганда-бадиий етуклиги билан ҳам ажралиб туради. Унда акс эттирилган воқеалар, образлар, улар ўртасидаги муносабатлар, муболағасиз, айнан ҳаётнинг ўзидан олинган. Шунинг учун ҳам пьеса томошабинда катта қизиқиш уйғотади. Асардаги образ ва воқеаларнинг ҳаққонийлиги, унинг тарбиявий кучини ҳам белгилаган. Гарчи пьесада образларнинг сони еттита бўлса ҳам, ундаги конфликт ва воқеаларни асосан икки образ — Назокат ва Ўткир образлари вужудга келтиради. Қолган образлар ёрдамчи куч сифатида берилган. Бу ҳол асар сюжети ҳамда композициясини яхлитлаштирган ва ихчамлаштирган, эътиборни асосий мақсадга йўналтирган.

Театр коллективида зўр қизиқиш ва ижодий ихлос туғдирган нарса ҳам — пьесада кўтарилган теманинг актуаллигигина эмас, яратилган характер ва воқеаларнинг реаллигидир. Асарни саҳналаштиришда Ўзбекистон ССР халқ артисти Шариф Қаюмовнинг режиссёрлик таланти қайта барқ урди. Бу спектакль Маннон Уйғур ва Етим Бобожонов вужудга келтирган ижодий анъана давом этаётганлигидан ва театрнинг ўзида кучли режиссёр кадрлар борлигидан яна бир карра далолат беради.

Режиссёрнинг хизмати роллар ижрочиларини тўғри танлаганлиги ёхуд қизиқарли ва мазмундор мизансценалар ўйлаб топганлиги билан кифояланмайди. Назаримизда, у автор ғоясини гавдалантиришда бир қадар бошқача йўл тутади. Дастлаб қарэганингизда, салбий образга нисбатан ижобий қаҳрамонлар бирмунча орқа планга олинган, ҳатто ожизроқдек туюлади. Аслини олганда, ҳамма ижобий образлар спектаклда жонли ва ҳаққоний яратилган. Умуман режиссёр яхлит ансамбль яратишга муяссар бўлган. Фикримизча, Шариф Қаюмов пьесадаги ягона салбий образ — Ўткирни бир қадар олдинги планга олишидан мақсад, уни улуғлаш эмас, аксинча, унинг разил қалбини, ярамас кирдикорларини томошабин олдида ойдинроқ ва аямай фош этиб, совет кишисига ёт бўлган қабиҳ хусусиятларни қоралаб, чин инсонга хос олижаноблик, гўзаллик, яхшилик каби ажойиб фазилатларни тараннум этишдир. Танланган куйлар, рассом Г. А. Визель ишлаган декорациялар ва бошқа бадиий безаклар асар мазмунини, қаҳрамонлар кайфиятини очишга хизмат қилган.

...Мана Назокат курортдан қайтди. Унинг порлаб турган кўзлари, табассум тўла чеҳраси қалбидаги чуқур ҳаяжонни, севинчни ифодалайди. У ғоят бахтиёр ва шод... Ҳозир Назокат шундай дамларни кечиряптики, унинг кўзи севимли йигити Ўткирдан бўлак ҳеч кимни кўрмайди, қулоғи Ўткирнинг овозинигина эшитади, холос. Ҳатто тўрт йил давомида севиб юрган йигити Мурод гулдаста кўтариб кириб келганида, у жойида бефарқ ўтираверади ва совуққина қўл узатади. Мурод: «Шу йигит билан бахтли бўлишингизга ишонасизми» деб ундан сўраганда, Назокат сира ўйламай дарҳол: «Ҳа, ишонаман» деб қатъий жавоб беради. Назокат Муроднинг чин муҳаббатини оёқ ости қилганлигини, унинг энг яхши орзуларини пучга чиқарганлигини кўриб, ҳамма, жумладан томошабин ҳам астойдил ачинади.

Талантли артистка И. Алиева биринчи пардада Назокатнинг мазкур ҳолатини, ички дунёсини, унинг улкан ва пок муҳаббатини моҳирона акс эттирибгина қолмай, сўнгги саҳналарда ўз қаҳрамонининг кайфияти, руҳияси ва қалбидаги ўзгаришларни ҳам ҳаққоний тасвирлайди.

Назокат — Алиеванинг спектакль охиридаги ҳолати мажруҳ гулни эслатади. Унинг самимий, лекин кўр-кўрона севгиси уни қон қариндошларидан, дўстларидан, аспирантурадан, умуман ҳаётдан ажратиб, сездирмай-билдирмай қафас ичига олиб киради.

Спектаклда совет жамиятида инсон-инсонга дўст деган ғояга алоҳида эътибор берилган ва бу ғоя хусусан истеъдодли ёш ижрочилар Ё. Аҳмедов ва Р. Аҳмедова яратган Мурод ва Юлдуз образларида ўзининг чуқур ифодасини топган. Гарчи Назокат Муроднинг муҳаббатини рад этиб, Юлдузнинг эса, самимий дўстлигини тушунмай уни ҳасадчиликда айблаб, улардан юз ўгирган бўлса ҳам, Мурод ва Юлдуз уни заҳарли илон бўғзидан тортиб олиб, офатдан қутқазадилар.

Агар режиссёр Мурод ва Юлдуз образларида умуман совет кишиларига мансуб фазилатларни очишни мақсад қилиб, унга Ё. Аҳмедов ва Р. Аҳмедованинг ижрочилик маҳорати туфайли эришган бўлса, Адолат, Марҳамат ва Аброр образларида ўзбек халқига хос айрим ажойиб миллий хусусиятларни гавдалантирган. Бу образларни яратишда талантли санъаткорлар Т. Султонова, И. Болтаева ва Ж. Тожиев ўзларининг юксак актёрлик маҳоратларини яна бир карра кўрсатдилар.

Ўткир образида ёш актёр О. Юнусов талантининг серқирралиги кўзга ташланди. Саҳна маҳоратидан бўлак, музика ва вокал санъатини ўзлаштирганлиги унга образни тўлақонли ва ҳаққоний яратишга имкон берган. Гарчи актёрнинг Марҳамат ва Юлдуз билан учрашув саҳналаридаги баъзи беўхшов ҳаракатлари томошабинда заҳархандалик ўрнига завқ туғдирса ҳам, умуман унинг қаҳрамони кишида чуқур нафрат уйғотади.

Ҳаётда турли характерлар бўлганидек Ўткир туридаги маккор шахслар ҳам ҳар хил бўлиши маълум. Баъзилари Родриго сингари ҳийлакор, лекин камфаросат, ярамас қалби тез аён бўлади; баъзилари эса Яго сингари ғоят ақлли, устомон, яхши никобланган, кишилар ишончига кириб, зимдан эҳтиёткорлик билан иш кўришади. Уларнинг ташқи кўриниши ҳам, Ўткирникидек бачкана бўлмай, кишида шубҳа туғдирмайди. Пьесага қараганда, Ўткир Ягога монандроқ. Лекин унинг ақли билан ҳаракатлари ўртасида бирлик йўқ. Актёр образнинг бу нуқсонини йўқотишга анча уринган бўлса ҳам, кутган натижага эришолмаган. Ўткир Назокатни курортда учратиб, у билан унинг уйига келиб, ҳали бирор ярамас ҳаракат қилганича йўқ, аксинча, ўзини ақлли, одобли, очиқ кўнгил, хушфеъл киши сифатида кўрсатади, бироқ негадир Назокатнинг қон-қариндошлари ва дўстлари унга шубҳа билан қарайдилар. Бу ҳолни кўрган томошабин, дастлабки саҳналарданоқ спектакль нима билан тамом бўлишини олдиндан сезиб олади. Назаримизда, биринчи пардада Ўткирга бўлган шубҳани олиб ташлаш ёхуд асослаш зарур.

Бу нуқсонлардан мустасно, театр драматург Уйғун билан ҳамкорликда шу кун талабига муносиб етук спектакль яратишга муваффақ бўлган.

Ф. ЖЎРАЕВ.

ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРИНГ

Ўзбекистон ССР районларида дағал хашак тайёрлаш ва силос бостиришнинг бориши ҳақида 1966 йил 20 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — область ва районлар, иккинчи стун — тайёрланган дағал хашак, учинчи стун — силос бостириш.

Боёвут	145,1	124,2
Жиззах	106,4	64,8
Зомин	103,1	62,6
Фориш	102,3	—
Пахтаорол	101,0	77,6
Сирдарё	94,7	93,7
Киров	94,6	82,5
Гулистон	72,9	60,0
Жеттисой	72,4	69,7
Янгиер	50,1	60,4
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	95,2	76,1
Термиз	114,2	50,3
Жарқўрғон	102,2	57,1
Шўрчи	93,6	43,6
Шеробод	85,6	44,4
Бойсун	80,9	100,0
Денов	78,5	64,7
Сариосиё	77,3	81,5
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	88,1	58,8
Ҳазорасп	97,9	74,3
Урганч	89,7	87,0
Хива	88,9	69,6
Гурлан	88,5	63,8
Шовот	79,6	80,3
Янгиариқ	77,7	81,7
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	87,3	75,3
Пайариқ	101,2	41,0
Самарқанд	97,8	65,3
Ургут	92,2	64,2
Ғаллаорол	87,6	32,2
Булунғур	80,8	57,0
Нурота	80,8	32,7
Каттақўрғон	80,1	34,3
Хатирчи	77,4	45,0
Иштихон	75,2	54,7
Нарпай	74,6	88,5
Пастдарғом	52,6	44,9
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	80,0	51,6
Бўз	90,0	31,3
Учқўрғон	86,3	84,6
Балиқчи	85,4	35,6
Москва	84,9	73,1
Наманган	82,9	58,1
Избоскан	82,6	80,9
Чуст	80,9	79,3
Янгиқўрғон	80,2	73,9
Хўжаобод	78,1	62,7
Андижон	78,0	68,8
Ленин	70,8	87,2
Қўрғонтепа	70,3	61,5
Задарё	65,8	63,2
АНДИЖОН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	79,7	68,8
Янгийўл	101,7	78,9
Оржоникидзе	100,2	58,5
Бўка	82,7	71,1
Калинин	81,7	84,8
Юқори Чирчиқ	75,8	89,7
Оққўрғон	62,6	115,7
Урта Чирчиқ	67,2	91,5
Бекобод	44,2	42,6
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	77,0	80,4
Киров	86,7	75,6
Ленинград	84,6	120,4
Охунбобоев	79,2	64,8
Қува	77,1	107,8
Бағдод	69,9	51,4
Олтиариқ	68,7	51,9
Ўзбекистон	65,3	51,8
Поп	52,0*	64,6
Фарғона	47,8	45,2
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	68,5	67,1
Конимех	98,7	—
Когон	93,8	32,1
Бухоро	85,7	31,3
Навоий	76,9	43,9
Қоракўл	73,6	17,0
Ромитан	73,2	40,1
Вобкент	63,6	61,6
Ғиждувон	50,0	52,7
Томди	10,4	—
БУХОРО ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	61,9	41,2
Қўнғирот	79,7	55,9
Тахтакўпир	65,0	60,9
Тўрткўл	64,0	27,5
Беруний	63,7	26,5
Чимбой	62,7	55,1
Хўжайли	52,5	32,2
Амударё	49,9	21,4
Кегайли	43,6	37,5
Мўйноқ	42,2	—
Нукус шаҳри	18,3	41,3
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР БЎЙИЧА	60,3	40,2
Яккабоғ	50,9	87,5
Шаҳрисабз	44,5	38,6
Чироқчи	43,1	22,4
Косон	41,8	34,1
Қамаши	41,8	12,4
Қарши	35,9	24,4
Ғузор	30,2	9,3
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	40,3	29,8
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА	71,8	61,5

* Маълумот аниқланган.

КИТОБ МУСАЛЛАСИ

ҚАРШИ, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан). Китоб вино заводи коллективи савдо тармоқларига 309 минг декалитр ўрнига 319 минг декалитр вино жўнатиб, иккинчи кварталда Ўзбекистон касаба союзлари совети ва республика Озиқ-овқат саноати министрлигининг мукофотларини олди. Айниқса, «Вассарга», «Каберне» винолари юқори баҳоланди. Завод фойда олиш йиллик планини ошириб бажарди.

Ҳозир корхонада иш қизғин. Виночилар бу йил пландаги 7 минг тонна ўрнига 10 минг тонна узумдан вино тайёрлашга аҳд қилишган. Бунинг учун кўп меҳнат талаб қиладиган жараёнларни механизациялашга катта эътибор берилмоқда. Ҳазор, Ровотмиш пунктларида «УДГ-ГО», «ПНД-5» маркали агрегатлар ишга туширилди.

Шунингдек, заводда соатига 6 минг шишани ювадиган машина ўрнатилди.

Китоб виночилари бу йил султони узумдан «Жоус», «Рислинг» каби янги хил винолар ҳам тайёрлайдилар.

ЙЎЛДОШ ШАҲАР ҚУРИЛИШИДА

Тошкент йўлдоши — Сергили массивида қурилиш суръати кун сайин ошиб бораётир. Ватанимизнинг ҳарбий кийимдаги неча минглаб жасоратли ўғиллари янги, замонавий, гўзал шаҳарни бунёд этиш йўлида ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлаётирлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети Мурожаатидан руҳланган ҳарбий қурувчилар уй-жой массиви қурилишини шу йилнинг ўзида туғаллаш йўлида куч ва ғайратларини аямай сарфлаётирлар.

Прикарпатье ҳарбий округи қурувчилари ҳам республика партия ва ҳукумати чақириғини қизғин кутиб олдилар. Юқоридаги суратда сиз йўлдош шаҳар қурилишида ибрат кўрсатиб ишлаётган В. И. Репило, Т. Ф. Козел ва А. М. Кутовой ўртоқларни кўриб турибсиз. Уларнинг ҳар бири кундалик топшириқларни бир ярим ҳисса ортгириб бажараётирлар.

Пастдаги суратда эса, ана шу ҳарбий округ азаматлари томонидан қурилган гўзал, ҳартарафлама қулайликларга эга бўлган бинолар тасвирланган. Ватанпарвар ҳарбий қурувчилар зилзиладан зарар кўрган Тошкент аҳолисига ана шу шинам уй-жойларни тезроқ армуғон этиш ниятида кўтаринки руҳ билан ишламоқдалар. Шу кунларда ҳарбий қурувчилар бу биноларда пардозлаш ишларини олиб бораётирлар. Ҳадемай, бу шинам уйларда тошкентликларнинг қувноқ кулгуси жаранглайди.

В. Сироткин фотолари.

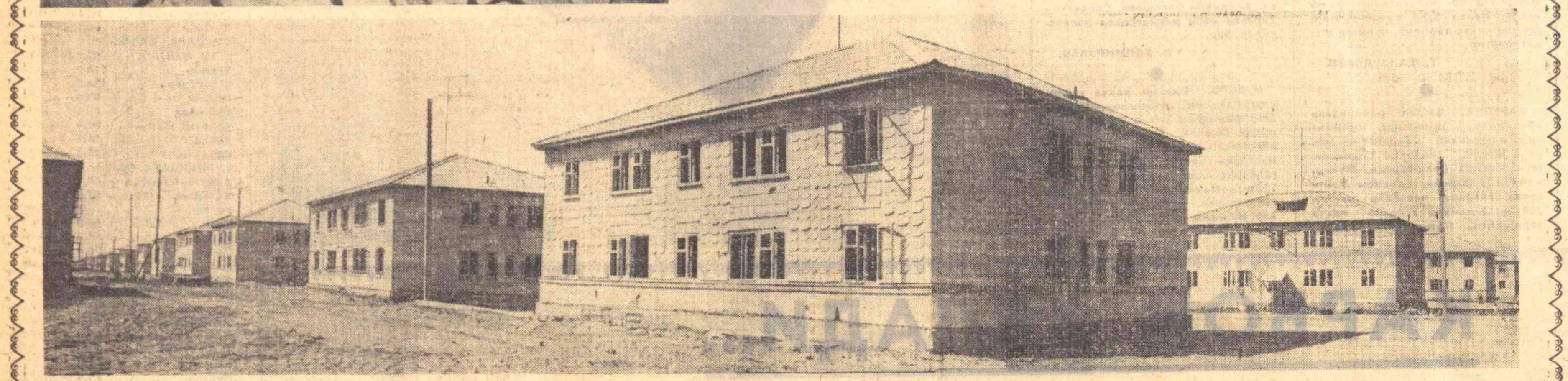

ПОЛЯК ҲАМКАСБЛАР ҲУЗУРИДА

ВАРШАВА. Ўзбекистон матбуот ходимларининг делегацияси визит билан поляк дўстлар ҳузурига келди. Делегация составида СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги матбуот давлат комитетининг раиси Зиёд Есенбоев, «Ўзбекистон» нашриётининг директори Файзулла Юнусов ва Тошкентдаги 1-энг йирик китоб магазинининг директори Мухтор Усмонов бор.

19 сентябрда Ўзбекистон матбуоти ходимлари делегациясини Польшадаги «Праса» нашриёт бирлашмаси бош бошқармасининг раиси Тадеуш Галинский қабул қилди.

Ўзбекистон делегациясининг бошлигини Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг органи бўлган «Трибуна люду» газетасининг бош редактори Леон Касман қабул қилди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда Польша журналистлари союзи бош бошқармасининг раиси Станислав Мойковский қатнашди.

Зиёд Есенбоев Польша Халқ Республикасига келишга таклиф этганликлари учун поляк дўстларга самимий ташаккур билдирди

Шу куни Ўзбекистон матбуот ходимлари делегациясини СССРнинг Польша Халқ Республикасидаги элчиси А. Б. Аристов қабул қилди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Польша пойтахтида турган икки кун мобайнида Варшавадаги энг йирик босмахонани бориб кўрдилар, газета редакциялари ва китоб савдоси ходимлари билан учрашдилар.

(ТАСС).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ПЛАНЕТАМИЗДА

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ СЕССИЯСИ ОЧИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 20 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). Бугун бу ерда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXI сессияси очилди. Сессиянинг дастлабки кун тартибига юзга яқин модда киритилган. Қуролсизланиш, давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик, ядро қуроли тарқатилишининг олдини олиш, ядро синовларини батамом тўхтатиш, мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларациянинг қандай бажарилаётганлиги масалалари шулар жумласидандир.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 21 сентябрь. (ТАСС). Бир қанча социалистик мамлакатларнинг ташқи ишлар министрлари ва БМТ ҳузуридаги доимий вакиллари БМТ Бош секретари У Тан номига мактуб юбориб, «БМТ байроғи остида Жанубий Кореяни оккупация қилиб турган Американинг ва бошқа чет давлатларнинг ҳамма қўшинларини чиқариб юбориш ҳамда «БМТнинг Кореяни бирлаштириш ва қайта тиклаш билан шуғулланувчи комиссияси»ни тарқатиб юбориш» тўғрисидаги моддани муҳим, шошилинч ва алоҳида масала сифатида БМТ Бош Ассамблеясининг XXI сессияси кун тартибига киритишни ўз ҳукуматларининг топширувига кўра илтимос қилдилар.

Мактубда ишонч билдириб айтиладики, «БМТ байроғи остида Жанубий Кореяни оккупация қилиб турган Американинг ва бошқа чет давлатларнинг ҳамма қўшинларини чиқариб юбориш ҳамда «БМТнинг Кореяни бирлаштириш ва қайта тиклаш билан шуғулланувчи комиссияси»ни тарқатиб юбориш тўғрисидаги масаланинг БМТ Бош Ассамблеяси XXI сессиясида муҳокама қилиниши корейс халқига нисбатан йўл қўйилган адолатсизликни тузатишга ёрдам беради. Барча чет эл қўшинлари Жанубий Кореядан чиқариб юборилади, «БМТнинг Кореяни бирлаштириш ва қайта тиклаш билан шуғулланувчи комиссияси» тарқатиб юборилади, «Корея масаласи» деб аталган масала БМТ кун тартибидан олиб ташланади.

СЕНТЯБРЬ—БЎРОНЛАР ОЙИ

Сентябрь ойида Бразилия, Гватемала, Гондурас, Коста-Рика, Никарагуа, Мексика халқлари ўз миллий байрамларини нишонлайдилар. Новости матбуот агентлиги газетхонларга Пабло Неруданинг мақоласини тақдим қилади.

● ●

Сентябрь ойи Латин Америкаси қитъасининг жанубида гуллар ойи, камбағалликлар ойи ҳисобланади. Бу ой шунингдек, байрамлардагидек алвонлар билан безатилган ойдир.

Ўтган асрнинг бошларида, хусусан 1810 йилнинг сентябрь ойида Жанубий Американинг кўпгина жойларида Испания ҳукмронлигига қарши қўзғолонлар бошланди ва куч тўплашга киришди.

Сентябрь ойида биз, жанубий американликлар ўз озодлигимизни байрам қиламиз, қаҳрамонларимизни шарафлаймиз ва Магеллан бўғозидан ҳам ўтиб кетадиган ва Горн бурунигача бутун Жанубий Патагонияни ўз ичига оладиган территорияда баҳорни кутиб оламиз.

Мексикадан Аргентина ва Чилигача бутун қитъани ўз ичига олган революцион тўлқинлар реакцияси бутун дунё учун озмунча аҳамиятга эга эмас. Бу революциялар тамоман бир-бирига ўхшамайдиган кишилар томонидан бошқарилди. Боливар — ҳамма жойга эпчиллик билан ўтиш қобилиятига эга бўлган жангчи ва подшо саройбони, Сан Мартин — планетамиздаги энг баланд ва хавфли тоғ чўққисидан ошиб ўтиб, Чилини озод қилиш учун кескин жангга кирган армиянинг гениал ташкилотчиси, Хосе Мигель Каррера ва Бернардо О' Хиггинс — Чили армиясининг биринчи отрядларини, шунингдек дастлабки босмахоналарни ташкил этган, Чилида Қўшма Штатлардагига қараганда анча илгари ман этилган қулчиликка қарши қаратилган биринчи декретларнинг авторларидир.

Хосе Мигель Каррера худди Боливар ва озодлик учун курашнинг бошқа айрим қаҳрамонлари каби креоль аристократиясининг фарзанди эди. Уларнинг манфаатлари Америка қитъасидаги Испания ҳукмронларининг манфаатларига кескин қарама-қарши эди. Халқ уюшган куч сифатида чиқмаган, асосан Испания зулми остида эзилиб келаётган қулларнинг оммасидан иборат эди. Испания ҳарбий академияларида таълим олган Боливар ва Каррера каби кишилар халқда миллий ўз-ўзини бошқариш руҳини уйғотиш учун чеклаб қўйишлар ва саводсизлик деворларини ошиб ўтишлари керак эди.

Хосе Мигель Каррeранинг ҳаёти жуда қисқа ва худди яшин каби ҳаммаёқни ёритиб юборган ҳаётдир. Мен бундан бир неча йил муқаддам унинг тўғрисида ёзган китобимни «Бебахт гусар» деб атаган эдим. Бу ажойиб инсон ўз бошига жуда кўп кулфатлар келтиришга қобилиятли одам эди. У худди момақалдироқ яшинларини ўзига тортадиган яшин қайтаргичга ўхшарди. Китобда унинг ҳаётининг охирги даврлари гувоҳидан бирининг ҳикояси келтирилган: у Мендос шаҳрида эндигина эълон қилинган Аргентина Республикасининг ҳукмдорлари томонидан отиб ўлдирилди. Испания ҳукмронлигини ағдариб ташлаш иштиёқи билан тўлиб-тошган Каррера Аргентина чакалакзорларида истиқомат қилаётган ёввойи ҳиндларни бирлаштириб, Буэнос-Айресни қуршовга олди. У бу шаҳарни ҳужум билан босиб олишига сал қолган эди. Бироқ унинг асосий мақсади Чилини озод қилиш бўлиб, шунинг учун ҳам ўзини урушга ташлади, партизанлар уруши алангасини ёқди. Шунинг учун ҳам у ўлим билан юзма-юз учрашишга мажбур бўлди. Ана шундай тўс-тўполон пайтларда революциянинг ажойиб ва матонатли фарзандлари дан биридан ўч олинди. Бироқ баҳор ва алвонлар ойи бўлган сентябрь ойида тарих аёвсиз жанглар ва аччиқ муваффақиятсизликларнинг бепоён чакалакзорлар ва абадий қорликлардан кечиб ўтган уч қаҳрамонини унутмайди.

Чилининг яна бир халоскори О' Хиггинс жуда камтар одам бўлиб, агар у 17 ёшида Лондонда Америка қитъасини озод қилиш тўғрисидаги ғояларини қўллаб-қувватлайдиган кишиларни излаб бутун Европа пойтахтларини айланиб чиққан кекса революционер билан учрашмаганида унинг ҳаёти жуда тинч ва исёнларсиз ўтган бўларди. Уни дон Франсиско де Миранда дейишарди. У жуда кўп мартабали дўстлар орттирган эди. Улар орасида Россия императори Екатерина II ҳам бор эди. У рус паспорти билан Парижга келади. Европадаги кўпгина мамлакатларнинг ташқи ишлар министрликларига киради.

Бу — романтик тарих бўлиб, худди опера либреттосини эслатадиган бир нарсадир. О' Хиггинс Испания қироли ўринбосарининг қонунсиз ўғли эди. У келиб чиқиши жиҳатидан ирландиялик бўлиб, Чилида губернатор эди.

Миранда О' Хиггинснинг таржимаи ҳоли билан танишгач, бу ўспирин Америка қитъасидаги Испания мустамлакаларини озод қилиш ишига бирор фойда келтириши мумкинлигини тушунди. Айтишларига қараганда, Миранда О' Хиггинсга ўз сирини ошкора қилганида ёш революционер унинг оёқларига йиқилиб, шу заҳотиёқ ватанига, Чилига қайтишга ва у ерда испанлар ҳукмронлигига қарши қўзғолонга бошчилик қилишга қасам ичади. О' Хиггинснинг зафарларидан бири Испания ҳукмронлигига қарши тўла ғалаба қозонганлигидир. Уни республикамизнинг асосчиси деб ҳисоблайдилар.

Миранда испанларга асирга тушиб, Кадисадаги даҳшатли Ла-Карракa турмасида вафот этади. Француз революциясининг собиқ генерали ва революционерларнинг устози жасадини қопга ўраб, турма деворлари оша денгизга ташлашади.

Ўз ватандошлари томонидан ҳайдалган Сан-Мартин Франциядаги Булони шаҳрида жуда кексайиб қолганда вафот этди.

Чилининг халоскори О' Хиггинс креоллик латифундиячилар томонидан ҳайдаб чиқарилади. Улар революция меваларини дарҳол ўз қўлларига олишади. О' Хиггинс эса бутун қалбини бағишлаган нарсалардан йироқда, Перуда вафот этади.

Яқинда мен Лимадан ўтиб кетаётиб, Перу тарихий музейида генерал О' Хиггинс томонидан ҳаётининг охирги йилларида ёзилган бир неча картиналарни кўрдим. Бу картиналарнинг ҳаммасида Чили, Чили баҳори, сентябрь гуллари ва барглари акс эттирилган.

Мен бу ойда ўша давр номларини, воқеаларини, севгиларини ва азобларини хотирлайман.

Бугун қитъа халқлари яна ҳаракатга келмоқда. Шамол ва ғазаб тўлқинлари байроқларни хилпиратмоқда.

Ўша даврдан бери ҳамма нарса ўзгариб кетди. Бироқ тарих ўз йўли билан давом этмоқда. Янги баҳор ҳам Америкамизнинг қучоқ етмас бепоён фазоларига кириб келади.

Пабло НЕРУДА.
(АПН).

АҚШ АҲОЛИСИНИНГ СОНИ

ВАШИНГТОН, 21 сентябрь. (ТАСС). АҚШ аҳолисининг сони 1966 йил 1 июлгача 195.857 минг кишига етди. Кейинги бир йилда АҚШ аҳолиси икки миллион киши кўпайди, 1960 йилдагига нисбатан эса 16.500 минг киши кўпайди.

«СЕРВЕЙОР-2» УЧИРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 20 сентябрь. (ТАСС). Бугун АҚШда Ойтомонга «Сервейор-2» автомат станцияси учирилди. Станцияни учиришдан мақсад уни Синус медия районида (Марказий курфаз) ойга юмшоқ қўндириш ва Ой сатҳининг телевизион тасвирини ерга юборишдир. Станция Кеннеди бурунидан «Атлас-Кентавр» ракетаси ёрдамида учирилди.

СОВЕТ КОСМОНАВТИ ЖЕНЕВАДА

ЖЕНЕВА, 20 сентябрь. (ТАСС). Совет космонавт врачи Б. Б. Егоров неча бу ерга келди. У, эртага бу ерда очиладиган халқаро астронавтика конгрессида қатнашади.

«Куантрэн» халқаро аэродромида совет космонавтини конгресс ташкилот комитетининг вакиллари, мамлакат жамоатчилиги ва матбуот вакиллари, БМТнинг ва бошқа халқаро ташкилотларнинг Женева бўлимидаги СССРнинг доимий вакили З. В. Миронова, совет элчихонасининг ходимлари кутиб олдилар.

АҚШнинг Римдаги информация бўлими биноси олдида портлаш

РИМ, 20 сентябрь. (ТАСС). Бугун кечаси Римда АҚШнинг информация бўлими биноси олдида бомба портлади. Портлаш натижасида иккита катта кўргазма витринаси бузилди, информация бўлими кутубхонасидаги китобларнинг бир қисми зарарланди. Портлаш вақтида бино ичида ҳеч ким йўқ эди.

АНГОЛАДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ

ДОРУССАЛОМ. Португалиянинг мустамлакачи қўшинлари Ангола тинч аҳолисига жабрзулм қилиб, қишлоқларни бомбардимон қилмоқда. 28 августда Португалия ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари Луэнас районидаги Мамбуло қишлоғини бомбардимон қилди. Маҳаллий аҳолидан бир неча киши ўлди ва ярадор бўлди.

Шу куни Анголани озод қилиш учун Халқ ҳаракати партиясининг шарқий фронтда ҳаракат қилаётган партизанлари Мамбуло қишлоғига бораётган Португалия қўшинлари автоколоннасини пистирмага илинтирдилар. Мустамлакачи қўшинлардан 30 солдат қириб ташланди, ярадор бўлганлар ҳам бор. Партизанлар талафот беришмади.

ҲОДИСА

ГЎДАК ҚУТҚАЗИЛДИ

Катта Муғол қишлоғидан оқиб ўтадиган Шийпон ариғи бўйлаб мактабдан қайтаётганда Абдумалик жажжи Расулжоннинг ариқ қирғоғидан сирпаниб, сувга тушганини кўриб қолди.

У ўзини сувга отади. Тўлқинлар энди икки болани гоҳ баланд кўтарар, гоҳ кўмиб юборарди. Бундан хабар топган Расулжоннинг IX синфда ўқийдиган опаси Шоҳзода ҳар икки гўдакнинг ҳаётини сақлаб қолди.

Довюрак ўғилча 16-ўрта мактабнинг II синф ўқувчиси Абдумалик Тўйчиевнинг катталарга хос жасоратига Учқўрғон район «Москва» колхозининг аъзоси, Расулжоннинг онаси Ўғилжон Зоитова ва қишлоқ аҳли чексиз миннатдорчилик билдирдилар.

Б. МИРЗАЕВ,
У. ҚОДИРОВ.

СУД ЗАЛИДАН

НАФС ҚУРБОНИ

Яқинда Деновда рўй берган кўнгилсиз воқеа бутун районни ларзага солди:

Жданов номли колхозда яшовчи Эшқобил Аллаёров балоғатга етмаган ўгай қизи Момахолни катта қалин эвазига район марказида турувчи Тошпўлат Мустафоқулов деган кимсага эрга берди.

Шуниси ажабланарлики, куёв тўйнинг эртасигаёқ Момахолга туҳмат қилди, уни иффатсизликда айблади. Тошпўлат Мустафоқулов Момахолни хўрлай бошлади, таъқиб этди, қилмаган ишни қилдим, — деб бўйнига олишга мажбур қила бошлади. Ҳаддидан ошган куёв Момахолни бир неча марта урди.

18 май куни кечқурун ишдан қайтиб келган Тошпўлат уйда онаси ва укасининг йўқлигидан фойдаланиб, Момахолни яна исканжага олди, дўппослади. Сўнг пичоқ урди. Натижада 16 ёшли Момахол ҳалок бўлди.

Ашаддий жиноятчи, Момахолнинг қотили Тошпўлат Мустафоқулов одил суд томонидан отиб ўлдиришга ҳукм қилинди.

Лекин шу ерда, балоғатга етмаган қизнинг эрга берилиб, қотил томонидан қийнаб ўлдирилганига қадар томошабин бўлиб турган маҳаллий ташкилотларининг раҳбарларига ҳайрон қоласан киши!

Қ. ХОЛМУМИНОВ.

ОБ-ҲАВО

Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро областларида ҳаво очиқ бўлади. Шимолий Ғарбдан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат 20-25 даража иссиқ бўлади. Республиканинг қолган областларида ҳам ҳаво очиқ бўлади. Ғарбдан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади. Тўзон кўтарилиб шамолни тезлиги 15 метргача боради, 22-27 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб турса ҳам ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 10-12, кундузи 23-25 даража иссиқ бўлади.

●

ТОШКЕНТ СЕЙСМИК СТАНЦИЯСИ ХАБАР БЕРАДИ

Сейсмик станция аппаратлари 21 сентябрда фақат бир марта, 4 балл даражасида ер қимирлаганини қайд қилади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбек халқ куйлари, 9.30 — Чолғу куйлари, 9.45 — Жаҳон бир ҳафта ичида (тож.), 10.10 — Славян рақслари, 10.30 — Опералардан парчалар, 10.55 — Медицина темасида, 11.10 — Беш йиллик қурилишларида, 11.25 — Кичик концерт, 12.15 — Концерт, 12.50 — Қардош республикаларда, 13.30 — Кинофильмлардан қўшиқлар, 16.15 — «Ленин Октябрда» (радиокомпозиция), 18.10 — Шу кун ҳикоялари, 18.30 — Концерт (кекса санъат усталари), 19.30 — «Пахтакор» (Тошкент) — «СКА» (Ростов) командалари ўртасида футбол (Марказий «Пахтакор» стадионидан), 20.15 — Қурувчилар учун (эшиттириш ва концерт), (рус.), 20.45 — «Ютуқларимиз — дўстлигимизда» (суҳбат), 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Қардош коммунистик партияларда, 22.20 — Кечки концерт, 22.40 — Журналист блокнотидан (рус.), 23.20 — Концерт (саноат ходимлари талабига мувофиқ), 00.20 — «Князь Игорь» операси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Пионерлар, стартга!** 18.50 — **Реклама ва эълонлар**, 19.00 — **«Пахтакор» (Тошкент) — «СКА» (Ростов) командалари ўртасида футбол** (Марказий «Пахтакор» стадионидан), 20.45 — **Хатлардан қўшиқларга** (концерт).

21.25 — **Эртаги кун программаси.** Рус тилида: 21.30 — **Концерт** (меҳнат резервлари бадиий ҳаваскорлари), 21.55 — **Здоровье** (илмий-оммабоп программа), 22.35 — **Озодликнинг биринчи куни** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Кичкинтойлар учун**, 17.25 — **Болгариянинг ёш пионерлари ижоди** (мактаб ўқувчилари учун), 17.55 — **Сеҳрли шаҳар** (кўча қатнови қоидаларига бағишланган фильм), 18.05 — **Итлар** (телеспектакль), 19.20 — **Тошкент янгиликлари.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/IX да **Қотил**, 23/IX да **Парвона.**

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

22 сентябрда

Совет Иттифоқи биринчилиги учун:

«Пахтакор» (Тошкент) — «СКА» (Ростов) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кеч соат 6 ярымда бошланади.

С. М. КИРОВ НОМЛИ Ленинобод давлат Педагогика институти вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

География кафедрасининг доценти;

старший ўқитувчилар: инглиз тили, немис тили, жисмоний тарбия бўйича (ихтисослар: енгил атлётика, баскетбол, сузиш, волейбол, гимнастика)

ўқитувчилар: инглиз тили, немис тили, жисмоний тарбия бўйича (ихтисослар: енгил атлетика, баскетбол, сузиш, волейбол, гимнастика).

Конкурс муддати — 1 ой.

Ариза ва ҳужжатлар институт ректори номига ёзиб юборилсин.

Адрес: Тожикистон ССР, Ленинобод шаҳар, Оржоникидзе кўчаси, 158-уй.

Истеъмолчилар диққатига! «УЗГЛАВЛЕГСНАБСБИТ»НИНГ ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ БАЗАСИ

1 октябрдан 10 октябргача

ТОВАР БЕРМАЙДИ

(складларда инвентаризациянинг ўтказилиши муносабати билан).

Адрес: Тошкент шаҳар, Қорасарой кўчаси, 316-а уй.

КАСАБА СОЮЗ КУРОРТЛАРИНИ БОШҚАРУВЧИ УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА СОВЕТИГА

Тошкент шаҳри ва Тошкент областидаги шифохоналарда ишлаш учун:

баянчилар, аккордеончилар, киномеханиклар, физкультура инструкторлари, ошпазлар, официантқалар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 24-уй, 3-қават, кадрлар бўлими.

«БАШСАНТЕХМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИГА

сантехника слесарлари, газоэлектросваркачилар, ёрдамчи ишчилар,

шунингдек Новосибирск ва Новокузнецк шаҳарларида **сантехник ихтисосига ўрганишни хоҳлаган кишилар** (кейин улар Тошкент шаҳрида ишлайдилар)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қатортол кўчаси, «Россия» шаҳарчаси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишлар мудирлиги, партбюро ва местkоми группа мудири ўртоқ Ҳ. А. Аъзамовга отаси

Аъзам МИРКОМИЛОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005. В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

Р. 08728. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. № 216.